

έτος 12ο
αρ. τεύχους 50
τρίμηνη έκδοση
διανέμεται δωρεάν
ISSN 1109-2653

Ιανουάριος-Φεβρουάριος-μάρτιος 2011

ΚΩΔΙΚΟΣ : 6325

— 28ης Οκτωβρίου 3, 196 00 - Μάνδρα Αττικής —
www.dimofon.gr

ΔΗΜΟΦΩΝ

Για την Ιστορία...
Επιστολές αναγνωστών
σελ. 2

Κοινωνία & άλλα
από τον Σ.Γ.Λ.
σελ. 3

Ταξιδιωτικά κείμενα & αναδρομή
στην ιστορία
από τον Στέλιο Μουζάκη
σελ. 4 - 5

Ιστορικά ντοκουμέντα του τόπου μας
από τον Μελέτη Ρόκα
σελ. 6 - 8

Ποιηση
από τον Θεωνά Χαρατσή
σελ. 9

Νέα από την πόλη μας
σελ. 10 - 11

Παιδεία
από την Ελένη Α. Ηλιά
σελ. 12 - 14

Υγεία
από την Δέσποινα Κονταξή
σελ. 14

Κοινωνία & άλλα
σελ. 15

Βιογραφία
από τον Ι. Καλομενίδη
σελ. 16

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

Σύλλογος Ποιοτικής & Πολιτιστικής
Αναβάθμισης Δυτικής Απικής
“Ο ΔΗΜΟΦΩΝ”

ΕΚΔΟΤΗΣ

Πλαναγιώτης Δημητρούλης
(Κιν.: 6977.781.753)

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΕΓΡΑΦΗΣ ΜΕΛΩΝ/ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Κοροπούλης Βασίλης

Κοροβέση Ελένη

Παπαϊωάννου Πλαναγιώτης

Υπεύθυνοι Ιστοδελίδας

Λαϊνάς Πλαναγιώτης -

Μποχάρτζας Γεώργιος

Υπεύθυνη Δημοσιών Σχέσεων

Κωνσταντίνα Πέππα

Τηλ./Fax: 210.55.58.291

Προεκπόωση - Σελιδοποίηση

Μήτσιου - Τσιάμη Κατερίνα
Πτυχ. Τεχνολόγος Γραφικών Τεχνών

Ταχυδρομική Διεύθυνση

28ης Οκτωβρίου 3, 196 00

Μάνδρα Απικής

Τηλ./Fax: 210.55.56.507

e-mail: info@dimofon.gr

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Αριθ. Λογ/σμού

5170039501733

Επήσια Συνδρομή Μελών

Ιδιώτες: 10 Ευρώ

Οργανισμοί / Εταιρείες: 25 Ευρώ

Τα επώνυμα άρθρα εκφράζουν τις απόψεις εκείνων που τα υπογράφουν. Επιτρέπεται η τμηματική ή ολική αναδημοσίευση άρθρων, υπό την προϋπόθεση ότι θα αναγράφεται η πηγή τους. Η ύλη για το τεύχος “έκλεισε” στις 31/03/2011

Παρακαλούμε να στέλνετε το αντίγραφο της κατάθεσης στο fax του Συλλόγου ή ταχυδρομικώς για ενημέρωση. Ο “ΔΗΜΟΦΩΝ” ανταλάσσεται με όλα τα έντυπα πολιτιστικού περιεχομένου.

Επιστολές αναγνωστών Το ΟΧΙ των Ελλήνων

Το ΟΧΙ των Ελλήνων στο πέρασμα του χρόνου, ήταν άρνηση - αντίσταση σε κάθε ξένη επιβούλη απέναντι στην πατρίδα, στην οικογένεια, στην πίστη, στην ελευθερία τους. Και ΟΧΙ μόνο. Ήταν και πρέπει να συνεχίσει να είναι ΑΡΝΗΣΗ σε οτιδήποτε ναρκώνει το μέλλον τους. ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ σε ότι σκοτώνει τα οράματα και την ελπίδα τους.

Κάθε ένας από εμάς έχει παρελθόν: τους γονείς του, τους παππούδες του, τους προγόνους του. Προφανώς έχει και μέλλον: τα παιδιά του, τους απογόνους του.

Είναι αδύνατον να προδώσει το παρελθόν του, είναι προδοσία να υποθηκεύσει τα παιδιά του. Αυτή είναι η μοίρα λαών (και υπάρχουν) που θέλουν να ορίζουν τα θέλω τους. (Φυσικά εάν δεν θέλουμε, μπορούμε να μείνουμε στην “ασφάλειά μας”, και με δημοκρατικό τρόπο να ζητήσουμε από τους αφέντες μας, με δημοψήφισμα, να αλλάξουμε και το όνομα του έθνους, για να μη μας βαραίνει και να ονομαστούμε έθνος νενέκων ή κάτι άλλο, γιατί και αυτό θυμίζει παρελθόν... πάντως οι αφέντες μας θα σκεφτούν για μας...).

Έτσι και αλλιώς η πλειοψηφία όλων μας, έχουμε δώσει Όρκο ενώπιον Θεού και ανθρώπων (χωρίς εξαναγκασμό) να υπερασπιστούμε μέχρι εσχάτως όλα αυτά. (Την Πόλη μπορεί να μην την πάρουμε, το μέλλον μας πάντως μπορούμε να το καθορίσουμε εμείς και όχι άλλοι).

Είναι μεγάλη η ευθύνη που μας βαραίνει, όμως μεγίστη τιμή που μας γίνεται. (Καμιά γενιά δε θα χαθεί για χάρη άλλης). Δεν δύναται να κιντέψουμε γιατί έχουμε Αρχηγό Τον Νικητή του θανάτου.

“Θέλουμε να είσαι φτωχός, φουκαράς.

Και γιατί; Θα το πω, να το μάθεις,
Για να ξέρεις ποιος είναι ο αφέντης σου,
ποιος δαμαστής στο λουρί σε κρατάει.”

Αριστοφάνης (“Σφήκες”)

ΥΓ: Τα λόγια πάντα πιο εύκολα, οι πράξεις τρομερές. Ας ξεκινήσουμε με τον εαυτό μας και τότε φτιάχνουμε και τον κόσμο.

● Σωτήριος Τσαντήλας

και άλλα...

“Τι είναι η πατρίδα μας;”

“**Τ**ι είναι η πατρίδα μας; Μην είναι οι κάμποι; Μην είναι τα ψηλά βουνά;...” [Κι αυτά και άλλα!...].

Το ερώτημα του ποιήματος που απαγγέλλαμε όταν ήμασταν παιδιά, έρχεται και ξανάρχεται και τώρα που ανδρωθήκαμε... Και ζητά, συχνά πιεστικά, απαντήσεις... Τι είναι η Ελλάδα μας; Έχει κάποιο ρόλο ιδιαίτερο στην ιστορία, στο παρόν και στο μέλλον;

“Η Ελλάς προσόρισται να ζήσει και θα ζήσει!” είπε ο σοφός. Ήταν σοφό αυτό που είπε ή όχι; Εξέφραζε γνώμη σοφή ή αβάσιμη πρόβλεψη; Ή μήπως μια επιθυμία; Αν είναι αλήθεια, σημαίνει πως η τρέχουσα οικονομική κρίση, αλλά και η κρίση θεσμών και αξιών που διερχόμαστε, δεν πρόκειται να είναι καταστροφική για τη χώρα, η οποία, όπως πολλές φορές, “μόνο λίγο καιρό ξαποσταίνει και ξανά προς την δόξα τραβάθ...”

Εάν βεβαίως και το εμβατήριο αυτό εκφράζει αληθινά την πραγματικότητα και δεν είναι απλώς προς “λαϊκή κατανάλωση” ή/και “καθοδήγηση” του πλήθους...

Να συμφωνήσουμε, ίσως, σε κάτι; Πως δηλαδή η πατρίδα μας δεν είναι μόνο οι κάμποι και τα βουνά. Και πως όσο όμορφα κι αν είναι αυτά [ή εν γένει η φύση της χώρας μας], αντικειμενικά και όχι υποκειμενικά, (αντίστοιχα όπως κάθε λαός γενικά και κάθε άνθρωπος ειδικότερα παινεύει τον τόπο του...), η ομορφιά της φύσης, δεν αρκεί, αυτή και μόνη, να είναι ο λόγος για να αξίζει αυτή η χώρα!...

“Χώρα” είναι ο χώρος που καταλαμβάνει.

Πατρίδα είναι και κάτι [τουλάχιστον “κάτι”, αν όχι περισσότερα!] παραπάνω!

Είναι, για παράδειγμα, και οι άνθρωποι. Οι Έλληνες. Κι αυτό ο καθένας το νοηματοδοτεί κατά πως του αρέσει.... Έλληνες εκ του “Σελλοί” κατά την κρατούσα άποψη. Έλληνες εκ των “Ελ” κατά μία άποψη. Έλληνες με διαφορετικό DNA απ' όλους τους άλλους ανθρώπους της γης, ίσως επειδή είναι απόγονοι εξωγήινων απ' την Ανδρομέδα, σύμφωνα με άλλες απόψεις...

[“Όλες οι απόψεις είναι σεβαστές”, είθισται να λέμε, στην δημοκρατία. “Ο σεβασμός κερδίζεται”, ισχυρίζεται κάποιο άλλο ρητό. Διαλέγετε και παίρνετε!...] Και τι είναι, τελικά, οι Έλληνες; [Τι εννοούμε λέγοντας “Έλληνες”;]

Οι αρχαίοι Έλληνες; [Και ποιοι, ειδικότερα; Οι Σπαρτιάτες ή οι Αθηναίοι; Οι ανυπόταχτοι ή όσοι μηδισαν; Οι φιλόσοφοι ή οι σοφιστές; κ.λπ. κ.λπ.] Ήταν και παραμένει ο “Χρυσούς Αιώνων του Περικλέους”, το ελεύθερο και δημιουργικό πνεύμα της εποχής και η εδραίωση της δημοκρατίας, η κορυφαία στιγμή του Ελληνισμού; Ή ο Ελληνισμός κέρδισε και μεγαλούργησε όταν “μπολαΐστηκε” απ' τον Χριστιανισμό, όπως υποστηρίζουν πολλοί άλλοι, δημιουργώντας έτσι τον Ελληνοχριστιανικό ή/και Βυζαντινό πολιτισμό; Η έκφραση “Ελληνοχριστιανικός πολιτισμός” έχει νόημα ή περιέχει μία εσωτερική αντίφαση (ή και περισσότερες!); όπως μαχητικά προβάλλουν κάποιοι “Ψαγμένοι” [Πόσο “Ψαγμένοι” είναι αυτοί, ώστε να απαιτούν να αποδεχθούμε άκριτα τις απόψεις τους!...]. Είχε Ελληνισμό και πολιτισμό η βυζαντινή περίοδος της ιστορίας μας και αξίζει, άραγε, να είμαστε “υπερήφανοι” και γι' αυτήν, ή αποτελεί μια μεγάλη περίοδο μεσαιωνικού σκοταδισμού, όπως κάποιοι θεωρούν;

Τα τετρακόσια χρόνια σκλαβιάς και η Επανάσταση του 1821 ήταν έτσι όπως νομίζουμε πως έδρουμε; Πρέπει να “ξαναγράψουμε” την σχετική ιστορία μας ή κάτι τέτοιο μας βλάπτει ως έθνος; “Το έθνος πρέπει να θεωρεί εθνικό ό,τι είναι αληθές”, έχει ειπωθεί, αλλά συνήθως κάποιοι δεν το αποδέχονται, στο όνομα του “πατριωτισμού” και του “καλού της πατρίδας”.

Τι είναι καλό “για την πατρίδα και το έθνος”; Η αλήθεια ή η [“λελογισμένη”] αποσιώπηση; [Τι είναι καλό για έναν ασθενή, για την ψυχολογική του κατάσταση και την περαιτέρω εξέλιξη της πορείας της υγείας του ή/και της ζωής του; Να του αποκαλύψεις ότι πάσχει από σοβαρή ασθένεια, από καρκίνο για παράδειγμα, ή όχι;...]

Για να επανέλθω στο ερώτημά μου περί Ελλάδος και περί Ελλήνων: Τι είδους άνθρωποι βγήκαμε μετά την Τουρκοκρατία; Ρωμιοί ή Έλληνες; “Αποτινάσσοντας τον ζυγό”, αποτινάζαμε, άραγε, και συμπεριφορές και ψυχοσύνθεση που αυτός συνεπαγόταν; Γίναμε κράτος ή προτεκτοράτο; Κοιταχτήκαμε στον καθρέφτη να δούμε αν εξακολουθούμε να μοιάζουμε στον Μεγαλέξανδρο ή αν μοιάζαμε στον Καραγιόζη; Το “εθνικό κράτος” που δημιουργήσαμε [ή μας δημιούργησαν] επειδή έτσι επέβαλε η συγκεκριμένη εποχή, αποτελείτο από Έλληνες πολίτες (κατά την αρχαιοελληνική έννοια) ή από αρματολούς και κλέφτες (με το βάρος να πέφτει στους δεύτερους); Κι από τότε μέχρι σήμερα πόσο έχει αλλάξει αυτή η κατάσταση;

Δεν είναι απλές και εύκολες οι απαντήσεις. Άλλα πρέπει να δοθούν!

Δεν είναι και δεν μπορεί να είναι ενιαίες, κοινές από όλους! Το αντίθετο μάλιστα! Ο καθένας θα δώσει διαφορετική απάντηση, ανάλογα με τη γνώση του, την μόρφωσή του, την πνευματικότητά του, την κριτική του ικανότητα, τις προκαταλήψεις του, την ελεύθερία του πνεύματό του, αλλά και, ίσως, το προσωπικό του συμφέρον!... Κι ύστερα να/θα βρούμε τα ελάχιστα “κοινά”...

4● ταξιδιωτικά κείμενα και αναδρομή στην ιστορία...

Ο ΔΗΜΟΦΩΝ
Ιανουάριος-Φεβρουάριος-μάρτιος 2011

Οι ομορφιές της Κεφαλονιάς

Aν δεν έχετε προγραμματίσει κάποιες διακοπές ή εκινήστε τώρα στην περίοδο των εορτών του Πάσχα, για την Κεφαλονιά. Είναι ένα νησί με θαυμάσιες φυσικές ομορφιές, όπως οι καταβόθρες, τα σπήλαια Δρογκαράτης και Μελισσάνης, με εναλλαγές τοπίου, τα θαυμάσια φυλόλιγνα κυπαρίσσια και τη μοναδική μαύρη ελάτη πάνω στον πανύψηλο Αίνο όπου ζουν και τα μικρά άλογα αλλά και με ιστορικά μοναστήρια. Όμως πέρα από τις φυσικές ομορφιές στον απαίτητικό επισκέπτη έχει να προσφέρει και έναν πλούτο πνευματικών γνώσεων ικανό να του εξάψει το ενδιαφέρον. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η Δημόσια Βιβλιοθήκη - Μουσείο Τυπάλδων - Ιακωβάτων.

Έχουμε επισημάνει πολλές φορές σε μελέτες μας τη μεγάλη σημασία των ιδιωτικών αρχείων, παρά τη δυσκολία προσέγγισή των, τους θησαυρούς που συχνά λανθάνουν σ' αυτά καθώς και τη σημαντικότητα αυτών των αρχείων στην καθόλου ελληνική ιστορία.

Όταν μάλιστα τυχαίνει το αρχείο αυτό να προέρχεται από οικογένειες που είναι γνωστό ότι διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της τοπικής και όχι μόνον ιστορίας και αν βέβαια προσφέρεται στους ερευνητές η δυνατότητα εύκολα να γίνει προσιτό για μελέτη, τότε το κέρδος για την επιστήμη και την ιστορία αποβαίνει πολύ μεγαλύτερο.

Ένα τέτοιο σημαντικό τοπικό αρχείο, αποτέλεσε και τον πυρήνα της δημιουργίας της Δημόσιας Βιβλιοθήκης - Μουσείο στο Ληξούρι της Κεφαλονιάς.

Τη Βιβλιοθήκη επισκέφηκα πριν λίγο καιρό όταν καλεσμένος από την Εταιρεία Τουριστικής Ανάπτυξης και Προβολής της Κεφαλονιάς - Ιθάκης σε μια προσπάθεια τουριστικής προβολής τους και για πρώτη φορά γνώρισα την άμορφη Κεφαλονιά.

Η βιβλιοθήκη που βρίσκεται στο Ληξούρι στη δεύτερη σε πληθυσμό πόλη της Κεφαλληνίας, στη συνοικία του Αγίου Χαραλάμπους, στεγάζεται σε ένα παλιό

διώροφο αρχοντικό της οικογένειας Τυπάλδων - Ιακωβάτων, ένα από τα ελάχιστα που γλύτωσαν από τους τρομερούς σεισμούς του 1953. Εδώ γεννήθηκαν και ανατράφηκαν ο Κωνσταντίνος Τυπάλδος - Ιακωβάτος ο μετέπειτα Μητροπολίτης Σταυρουπόλεως (1795 μέχρι 21-11-1867) και οι αδελφοί του Νικόλαος, Χαράλαμπος και Γεώργιος.

Στο ισόγειο που αποτελείται από έξη δωμάτια στεγάζεται η βιβλιοθήκη και στον α' όροφο που επίσης αποτελείται από έξη δωμάτια, βρίσκεται το Μουσείο.

Το αρχοντικό περιήλθε κληρονομικά στην αείμνηστη Αικατερίνη Ιακωβάτου - Τούλι τα τέκνα της οποίας μετά το θάνατό της και σύμφωνα με την επιθυμία της το δώρισαν μαζί με όλα τα αντικείμενα στο Δήμο Ληξουρίου.

Έτσι μία από τις μεγαλύτερες και πλουσιότερες στα Επτάνησα, Ιδιωτικές βιβλιοθήκες, και μαζί ένα από τα σημαντικότερα αρχεία περιήλθε και κόσμησε τη πόλη του Ληξουρίου.

Πριν λίγα χρόνια το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ανέλαβε την εποπτεία του και ήδη λειτουργεί ως δημόσιο ίδρυμα. Μέχρι πρότινος τη διεύθυνση είχε αναλάβει ο ακάματος και φιλόπονος κ. Βασίλειος Λουκέρης, ο οποίος υπήρξε και ο στυλοβάτης του σε δύσκολες ώρες, κυρίως μετά το σεισμό.

Η βιβλιοθήκη που είναι και δανειστική περιλαμβάνει, από την αρχική δωρεά, πλέον των 6.000 συγγραμμάτων διαφόρου περιεχομένου, θεολογικά, φιλολογικά, φιλοσοφικά, ιστορικά, νομικά, λεξικά κ.ά. και συνεχίζει να πλουτίζεται από καινούργιο υλικό. Πολλά από αυτά είναι δυσεύρετα ακόμη και σε μεγάλες βιβλιοθήκες. Ιδιαίτερα σημαντικά είναι τρία χειρόγραφα Ευαγγέλια το παλαιότερο του Θ' αιώνα και τα άλλα του ΙΔ' και ΙΣΤ' αιώνα αλλά και πολλά θεολογικά και ιστορικά βιβλία του 17-18 αιώνα. Όλα ταξινομημένα μέσα σε παλιές όμορφες προθήκες, με περίτεχνα δεσμίματα εποχής.

Στο Μουσείο απόκεινται ικανός αριθμός ζωγραφικών έργων, όπως εικόνες επτανησών κυρίων ζωγράφων αλλά και προσωπογραφίες αξιόλογων ανδρών, Ηλίας Μηνιάτης, Ευγένιος Βούλγαρης κ.ά. Ακόμη σε ιδιαίτερες προθήκες εκθέτονται ιερά άμφια, εγκόλπια, μήτρες, σταυροί του αρχιερέα Κωνσταντίνου και μία αξιόλογη συλλογή δακτυλιού, λύχνων και άλλων μικροαντικειμένων.

Όμως το σημαντικότερο υλικό που απόκειται στη βιβλιοθήκη σίγουρα αποτελούν τα κατάλοιπα του Κωνσταντίνου Τυπάλδου μητροπολίτου Σταυρουπόλεως και σχολάρχη της Ιεράς Θεολογικής Σχολής Χάλκης. Πρόκειται για ένα από τα πλουσιότερα οικογενειακά αρχεία της χώρας μας.

Τα πολύτιμα λυτά έγγραφα του Αρχείου που ήδη έχουν αρχίσει να εκδίδονται ως Πατριαρχικά έγγραφα και απαντήσεις της Σχολαρχίας, προσφέρουν πολύτιμα στοιχεία στη νεότερη Ιστορία της Κεφαλλονιάς, της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης, του Οικουμενικού Πατριαρχείου αλλά και της Ελλάδας.

Η βιβλιοθήκη του Ληξουρίου αποτελεί το κόσμημα του. Είναι όμως τιμή για κάθε φιλομαθή, βιβλιόφιλο ή συλλέκτη να την επισκεφτεί. Μάλιστα αφού περιηγηθεί τους ψηλούς φωτεινούς χώρους της και φυλλομετρήσει τα βιβλία να μπορεί βγαίνοντας να ξεκουραστεί στον καταπράσινο περιβάλλοντα κήπο, απενίζοντας την πόλη και τον πλατά κόλπο, που ξαπλώνεται στα πόδια του.

Όμως το ωραιότερο ηλιοβασίλεμα το συναντάς

στο μοναστήρι των Κηπουραίων. Αξίζει να επισκεψείς και τον Άγιο Ανδρέα με το βυζαντινό μουσείο και βέβαια το μοναστήρι του Αγίου Γερασίμου στον Ομαλό. Εδώ βρίσκεται και το θαυματουργό σκήνωμα του Αγίου Γερασίμου μέσα στην αισημένια λάρνακά του. Το Φισκάρδο με τα παραδοσιακά σπιτάκια του, την Κοριγιαλένιο Βιβλιοθήκη που ιδρύθηκε το 1924 και έχει 53.000 τόμους βιβλίων και το Λαογραφικό του Μουσείο με τις θαυμάσιες φορεσιές του περασμένου αιώνα στο Αργοστόλι, όπου συναντάται και η γέφυρα Δεβοσέτου η μακρύτερη γέφυρα στον κόσμο. Τέλος τα Μεταξάτα όπου και το σπίτι του Λόρδου Βύρωνα. Αν σ' όλα αυτά προσθέσετε και την παρουσία των ιδιόρρυθμων, χαρούμενων, γελαστών με εκείνη την τραγουδιστή προφορά Κεφαλλήνων που “διαολίζονται” χωρίς αιτία, που όμως σας ανοίγουν την καρδιά τους αλλά και την πόρτα του σπιτιού τους, για να σας ευχαριστήσουν, σίγουρα διαθέτετε σοβαρούς λόγους για να πραγματοποιήσετε την επίσκεψή σας στην Κεφαλλονία.

Για να γνωρίσετε ακόμα καλύτερα την κουλτούρα των Κερκυραίων αλλά και να ερμηνεύσετε την παρουσία πολλών στοιχείων αξίζει να διαβάσετε ένα αξιόλογο βιβλίο από το χώρο των Επτανήσων, του ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ ΖΑΜΙΤ, Οι Μαλέζοι στην Κέρκυρα και στον ευρύτερο μεσογειακό χώρο, (Κέρκυρα 1995), που εκδόθηκε στη σειρά των δημοσιευμάτων της Εταιρείας Κερκυραϊκών Σπουδών. Έχει άμεση σχέση και με την Κεφαλλονία αφού και εδώ έφθασαν στις αρχές του 19ου αιώνα μετανάστες από την Μάλτα ενθαρρυθέντες από τους Βρετανούς που είχαν υπό την επιροή τους την ίδια περίοδο τη Μάλτα και τα Ιόνια νησιά, κυρίως για να ενδυναμώσουν την κατοχή τους.

Στην εισαγωγή δίδονται συνοπτικά τα ιστορικά στοιχεία για τη Μάλτα, τα οποία ολοκληρώνονται με τις σύγχρονες πληροφορίες. Καταγράφεται η Προϊστορία της Μάλτας μέχρι την αρχαιότητα και το μεσαίωνα. Εδώ αναφέρονται και τα διάφορα θρησκευ-

τικά τάγματα και ιδιαίτερα αναλυτικός είναι ο σ. στο Τάγμα του Αγίου Ιωάννη και τη σημασία του κατά την πολιορκία από τους Τούρκους το 1565. Επισημαίνει ειδικότερα τη σχέση του Τάγματος με τους κατοίκους των νησιών Κέρκυρας και Κεφαλλονιάς αλλά και την προσφορά του. Κλείνει με την απομάκρυνσή του Τάγματος από τα Μαλτέζικα νησιά, όταν πια και η Μάλτα βρέθηκε υπό βρετανική κυριαρχία. Είναι η εποχή που αρχίζει η μεγάλη μετανάστευση των Μαλτέζων. Αξιολογούνται οι αιτίες αλλά και οι λόγοι που επέβαλλαν αυτή, και ανάγκασαν Μαλτέζους να φθάσουν στη Κεφαλλονιά το 1826 και την Κέρκυρα με τη βοήθεια του φιλέλληνα τοποτηρητή Κεφαλλονιάς συνταγματάρχη Νάπιερ.

Περιγράφονται τα έργα τα οποία πραγματοποίησαν στα Ιόνια νησιά κυρίως για να αντιμετωπίσουν την επιδημία πανώλης και καταγράφονται οι οικογένειες των Μαλτέζων που εγκαταστάθηκαν σ' αυτά μέχρι τα μέσα του 19ου αιώνα πολλές από τις οποίες υπάρχουν μέχρι σήμερα. Αξιόλογα είναι και τα στοιχεία για την εκπαίδευση που παρείχετο στη Μάλτα. Τέλος γίνεται αναφορά και στις σύγχρονες πολιτικές εξελίξεις.

Είναι ένα βιβλίο αρκετά προσεγμένο με στοιχεία άγνωστά από άλλες πηγές. Ένα βιβλίο που πραγματικά έλειπε από τη βιβλιογραφία των Ιονίων νήσων και καλύπτει ένα σημαντικό ιστορικό κεφάλαιο. Τις σχέσεις τους με τη Μάλτα, με την οποία εκτός των άλλων τους δένει μία κοινή αγάπη. Η αγάπη τους για τη μουσική μπάντα και το θέατρο, που υπηρετούν θαυμάσιες φιλαρμονικές ενώ από κοινού έχουν αναπτυχθεί η Ληξουριώτικη “αριέτα” και η πολυφωνική “καντάδα”. ●

Στέλιος Μουζάκης
Μέλος της Federation Internationale
des Journalistes et Ecrivains du Tourisme,
και της Ένωσης Κυκλαδικού Τύπου
stylmouzakis@hotmail.com

Αποψη του χωριού Άσσος - Κεφαλονιά

Βιογραφικά Σημειώματα

Γνωστών και αγνώστων επιφανών Μανδραίων υπό Αντιστρατήγου ε.α. Ρόκα Μελετίου.

Aγαπητοί συμπατριώτες και συμπατριώτισσές μου.

Αρκετό χρόνο μετά την οριστική αποχώρησή μου από τον ενεργό στρατιωτικό βίο μου και τις λοιπές πολιτικο-στρατιωτικές δραστηριότητές μου, αναζητώντας τρόπους επωφελούς διοχετεύσεως της εξ ιδιουσγκρασίας αλλά και επαγγελματικής συνήθειας και ενεργητικότητας σκέψητηκα, να σας απασχολήσω και να επικοινωνήσω μαζί σας με τη δημοσίευση - στο περιοδικό ΔΗΜΟΦΩΝ - συντόμων βιογραφικών σημειωμάτων γνωστών και αγνώστων επιφανών συμπατριωτών και συμπατριωτισσών μας.

Η σκέψη μου αυτή ξεκινά από το γεγονός ότι η μέχρι τούδε ζωή μου διέρρευσε σε μια ήρεμη και ειρηνική για την πατρίδα μας περίοδο, κατά την οποία ευτυχώς δεν χρειάστηκε να δοκιμασθεί η εξ επαγγελματος μου προσφορά υπηρεσιών και η εμπλοκή μου σε σημαντικά ιστορικά γεγονότα, ώστε να χρειάζεται να ασχοληθώ με την συγγραφή απομνημονεύμάτων προς καταγραφή των γεγονότων αυτών και αξιολόγησή των από τις επόμενες γενεές.

Έτσι η σκέψη μου αυτή βασίζεται κυρίως στην πρόθεσή μου να συμβάλω στην ανάδειξη της ιστορίας της ιδιαίτερης πατρίδος μας, δια του βίου των τέκνων της, να κεντρίσω το ενδιαφέρον των νέων για γνώση της τοπικής ιστορίας, να αναδείξω πρότυπα προς μίμηση, ή και προς αποφυγή, που είναι απαραίτητη στοιχεία για την ορθή και εθνική διαπαιδαγώγηση αυτών. Επίσης να αναμοχλεύσω τις αναμνήσεις των παλαιών και να διεγέρω το ενδιαφέρον όλων μας σε μια προσπάθεια συγκέντρωσης ιστορικών ντοκουμέντων τα οποία ευρίσκονται εις χείρας πολλών εξ υμών αναξιοποίητα.

Εξπακούνεται βέβαια ότι η συγκέντρωση θα διενεργείται υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α. Ο φορέας υποδοχής - παραλαβής, εν προκειμένου ο Σύλλογος ποιοτικής και Πολιτιστικής Αναβάθμισης Δυτικής Αττικής "ΔΗΜΟΦΩΝ", να οργανώσει και κοινοποιήσει τον τρόπο, την διεύθυνση και τον υπεύθυνο συγκέντρωσης των ντοκουμέντων και κειμηλίων.

β. Ο φορέας να λάβει τα κατάλληλα μέτρα για την ασφαλή διαφύλαξη και χρήση αυτών.

γ. Να χορηγείται πρωτόκολλο παραλαβής στον αποστολέα, με τον οποίο θα πιστοποιείται η παραλαβή και θα ρυθμίζονται τα θέματα κυριότητος αυτών.

Γνωρίζω βέβαια ότι και άλλοι φορείς καθώς και αρκετοί συμπατριώτες μας έχουν ασχοληθεί με τα θέματα αυτά και έχουν εκδώσει βιβλία για τον βίο και τις δραστηριότητες και τα αποτυπώματα στη τοπική ιστορία πολλών επιφανών Μανδραίων, θεωρώ όμως ότι αφ' ενός δεν έχει εξαντληθεί ο κατάλογος των άξιων τέκνων της πατρίδος μας, αφ' ετέρου πιστεύω ότι δια την προτεινόμενης δημοσιεύσεως συντόμων βιογραφικών σημειωμάτων σε πολιτιστικά περιοδικά -

όπως ο ΔΗΜΟΦΩΝ - τα οποία είναι περισσότερον και ευκολότερον προσβάσιμα στο ευρύ κοινό, θα διαχυθεί ευκολότερα, ταχύτερα και σε περισσότερους η γνώση και θα εξαφθεί το ενδιαφέρον αρκετών αναγνωστών ν' αναζητήσουν, στα εκδοθέντα βιβλία και τις λοιπές πηγές, πληρέστερες πληροφορίες και ευρύτερη γνώση του βίου, των δραστηριοτήτων και της συμβολής των προβαλλομένων προσώπων στο ιστορικό γίγνεσθαι της περιοχής μας και ευρύτερα της Χώρας μας.

Διευκρινίζεται ότι στα υπόψη βιογραφικά σημειώματα θα καταβληθεί προσπάθεια να παρεμβάλλονται σύντομες πληροφορίες και σχόλια, για την περιοχή και την αντίστοιχη ιστορική περίοδο προκειμένου να συνδέονται εν τόπῳ και χρόνον ο βίος και οι δραστηριότητες του περί ου το σημείωμα.

Ως κριτήριο της σειράς δημοσιεύσεως των σημειωμάτων τίθεται κατ' αρχήν η χρονολογία γέννησης των υπόψη συμπατριωτών μας σε συνδυασμό με την διάθεση επαρκών στοιχείων, η δε αξιολογική κατάταξη αυτών μεταξύ τους επαφίεται στην κρίση υμών.

Οι ανωτέρω σκέψεις και προθέσεις μου έγιναν αποδεκτές από τον Σύλλογο Ποιοτικής και Πολιτιστικής Αναβάθμισης Δυτικής Αττικής ο "ΔΗΜΟΦΩΝ" και τον εκδότη του ομώνυμου περιοδικού, τους οποίους εκ προσιμίου ευχαριστώ για την τιμή που μου κάνουν. Έτσι εγκαινιάζεται η παρούσα στήλη με την ελπίδα να διατηρηθεί -με τη δική σας συμβολή- επί πολύ χρόνο και με πρώτη αναφορά σ' έναν από τους Κουντουριώτη τον Χατζή - Γεώργιο Ζέρβα, αλλά γενάρχη της επιφανούς και μεγάλης -στην Ύδρα- οικογένειας των Κουντουριωτών.

"Χατζη- Γεώργιος Ζέρβας"

Ο Χατζη- Γεώργιος Ζέρβας κατά την "Μεγάλη Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια" Παύλου Δρανδάκη, φέρεται ως "Υδραίος ο οποίος είχε μεταβεί και παραμείνει επί μακρόν χρόνον εις τα Κούντουρα της Μεγαρίδος" - την πατρίδα μας - "και εφόρει μετά την εις Ύδραν επάνοδόν του την κουντουριώτικη ενδυμασία εξ ου και απεκαλείτο με το προσωνύμιον κουντουρώτης, το οποίο επεκράτησε - του επωνύμου Ζέρβας- ως επώνυμο της εν συνεχείᾳ οικογένειας των επιφανών Κουντουριωτών.

Θα πρέπει να γεννήθηκε περί το 1690 με 1700, με βάση τις γνωστές χρονολογίες γεννήσεως των επιφανών εγγονών αυτού Λάζαρου (1769) και Γεωργίου (1782) Κουντουριώτη υιών του Ανδρέα.

Ο Ανδρέας Κουντουριώτης, υιός του Χατζη - Γεώργιου Ζέρβα είχε νυμφευθεί μίαν των θυγατέρων του πλουσίου εμπόρου Λάζαρου Κοκκίνη μεθ' ής απέκτησε τους Λάζαρο και Γεώργιο Κουντουριώτη, επεδόθη εις το εμπόριο κατωρθώσας εντός ολίγου χρόνου να καταστεί εκ των πλουσιωτέρων της Ύδρας εμπόρων. Ο Ανδρέας Κουντουριώτης εφονεύθη υπό του Υδραιίου Κολοδήμου κατά τον γάμον του υιού του Λαζάρου Κουντουριώτη (1799).

Ο Λάζαρος Κουντουριώτης (1769-1852)

Εγεννήθη στην Ύδρα σε ηλικία 30 ετών ανέλαβε - ως πρωτότοκος υιός- την απόλυτη διαχείριση της περιουσίας και των εμπορικών υποθέσεων της οικο-

γενείας.

Ο Λάζαρος Κουντουριώτης υπήρξε ένθερμος υποστηρικτής της Ελληνικής Επαναστάσεως του 1821 από ενάρξεώς της και διέθεσε χάριν αυτής πλέον των 3/4 της περιουσίας του (1.941.158 παλαιές δρχ) δεν ενεμείχθη με την πολιτική, ουδέποτε εκκινήθη εκτός της Ύδρας, εκεί εδέχθη την επίσκεψη των Βασιλέων Όθωνα και Αμαλίας καθώς και του Κυβερνήτη Ιωάννη Καποδίστρια χωρίς να ανταποδώσει αυτές. Φέρων τον τίτλο του γερουσιαστού απέθανε την 6^η Ιουνίου 1852. Κατά διαταγή δε της Κυβερνήσεως η Ελλάς επένθυσε επί πενθήμερον.

Γεώργιος Κουντουριώτης (1782-1858)

Υιός του Ανδρέα, αδελφός του Λάζαρου και παππούς του Ναυάρχου και Προέδρου της Δημοκρατίας Παύλου Κουντουριώτη (1855-1935), διακρίθηκε ως πολιτικός της αναγεννώμενης τότε Ελλάδος.

Μετέβη στην Στερεά Ελλάδα όπου κατέλαβε πολλά πολιτικά αξιώματα αναδειχθείς πρόεδρος του Εκτελεστικού κατά τα τελευταία έτη της Επαναστάσεως, μέλος του Πανελλήνιου επί Ιωάννου Καποδίστρια, επί Όθωνος Γερουσιαστής, Σύμβουλος Επικρατείας και Πρόεδρος του Υπουργικού Συμβουλίου.

Ανδρέας Κουντουριώτης (1820-1895)

Υιός του Γεωργίου, εσπούδασε νομική στο Παρίσι και εισήλθε από νεαρής ηλικίας εις το Υπουργείο Εξωτερικών. Διορίσθηκε το 1855 πρεσβευτής στην Κωνσταντινούπολη βουλευτής Ύδρας, Υπουργός Εξωτερικών (1859) επί Κυβερνήσεως Ανδρέα Μιαούλη και Υπουργός Εκκλησιαστικών (1865) επί Κυβερνήσεως Κουμουνδούρου.

Παύλος Κουντουριώτης (1855-1935)

Γεννήθηκε στην Ύδρα την 9η Απριλίου 1855, υιός του Θεοδώρου και εγγονός του Γεωργίου Κουντουριώτη. Το 1874 κατετάγη στο Πολεμικό Ναυτικό ως δόκιμος β' Τάξεως προαχθείς διαδοχικά σε Ναύαρχο, Υπουργός Ναυτικών (1895) επί Κυβερνήσεως Σκουλούδη, ακολούθησε την πολιτική του Ελευθερίου Βενιζέλου, μετέσχε του κινήματος της Θεσσαλονίκης, μέλος της τριανδρίας Βενιζέλου - Κουντουριώτη - Δαγκλή, Υπουργός Ναυτικών (1917-1919), Αντιβασιλεύως, Πρόεδρος Δημοκρατίας (1924-1926).

ΣΧΟΛΙΑ

Γενεαλογικό Δέντρο

**ΧΑΤΖΗ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΖΕΡΒΑΣ**

**ΑΝΔΡΕΑΣ
Γ. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ**

**ΛΑΖΑΡΟΣ
Α. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ**

**ΘΥΓΑΤΗΡ ΛΑΖΑΡΟΥ
ΚΟΚΚΙΝΗ**

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Α. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ**

**ΑΝΔΡΕΑΣ
Γ. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ**

**ΘΕΟΔ.
Γ. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ**

**ΠΑΥΛΟΣ Θ.
ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ**

Θεωρώ τον Χατζή - Γεώργιο Ζέρβα (κατ' επέκταση και τους γόνους αυτού επιφανείς Κουντουρώτες) συμπατριώτης μας, καταγόμενο και διαμείναντα εις Κούντουρα, ο οποίος μετοίκησε στην Ύδρα και όχι Ύδραιο ο οποίος διέμεινε επί μεγάλο χρονικό διάστημα στα Κούντουρα.

Υπέρ της απόψεως αυτής συνηγορούν τα παρακάτω:

α. Τα επώνυμα Ζέρβας και Κουντουριώτης περιλαμβάνονται σε σχετικούς πίνακες επωνύμων κατοίκων της περιοχής μας την περίοδο του 19^{ου} αιώνας (πρακτικά Β' Συμποσίου Ιστορίας - Λαογραφίας Αττικής - Ασπρόπυργος 1992).

β. Είναι γνωστό ότι πολλά επώνυμα προέρχονται από προσωνύμια που δήλωναν τόπο καταγωγής, επειδή έτσι διέκριναν καλύτερα το νεοφερμένο, τον ξένο ενός συγκεκριμένου τόπου. Οι Υδραιοί θεωρούσαν τον Χατζή - Γεώργιο Ζέργα ξένο στην Ύδρα, γι' αυτό και του έδωσαν το προσωνύμιο "Κουντουριώτη" ως καταγόμενο από τα Κούντουρα που επεκράτησε του επωνύμου Ζέρβα, συνεπώς γιατί εμείς να τον θεωρούμε Υδραιό.

γ. Ο Χατζή - Γεώργιος Ζέρβας ως γνήσιος Κουντουριώτης φορούσε την Κουντουριώτικη ενδυμασία και όχι την Υδραιίκη.

δ. Ο Χατζή Γεώργιος Ζέρβας θα ήταν μάλλον εύπορος και υπέρ αυτής της απόψεως συνηγορούν:

1) Το ότι έφερε προ του ονόματός του το χαρακτηριστικό "Χατζή" σημαίνει ότι είχε επισκεφθεί τους Αγίους Τόπους και για να κάνει ένα τέτοιο ταξίδι την εποχή αυτή σημαίνει ότι είχε την οικονομική δυνατότητα.

2) Ο υιός του ενυμφεύθει την θυγατέρα του πλουσίου εμπόρου Κοκκίνη.

3) Ο σχετικά σε σύντομο χρόνο πλουτισμός του υιού του Ανδρέα Κουντουριώτη.

ε. Ερευνητέον επίσης εάν και ο Λάζαρος Κοκκίνης - συμπέθερος του Χατζή γεωργίου Ζέρβα - ήταν εκ Κουντούρων, δεδομένου ότι στα όρια των Κουντούρων υπάρχει περιοχή ονομαζομένη "Κοκκίνη" η οποία ενδεχομένως έδωσε ή έλαβε το όνομα εξ' αυτού ("στου Κοκκίνη" - "στο Κοκκίνη" - "Κοκκίνη" ή Κοκκίνης εκ περιοχής Κοκκίνη).

Τέλος παρατίθεται αυτούσιο απόσπασμα του βιβλίου "Ιστορία των Αθηνών" του Σουρμελή (εκ των πρακτικών Β' Συμποσίου Ιστορίας - Λαογραφίας Αττικής - Ασπρόπυργος 1992 - σελ. 195-196) που αναφέρεται στα Κούντουρα και στην καταγωγή του Χατζή Γεωργίου Ζέρβα.

Εν τη Αττική υπήρχε - Κώμη Κούντουρα καλουμένη κατά τους νεωτέρους χρόνους, παρά τα Κοντούρεα ήτοι κοντά ούρεα, ως εκ της θέσεως εφ' ής κείται η Κώμη, διότι τα περί αυτήν και εφ' ών κείται όροι εισί κοντά κατά την παλαιάν και νέαν σημασίαν της λέξεως, ήτοι μη υψηλά. Ο τόπος ούτος είνε πλήρης πεύκων, και τινών ελαιώνων, και η ρητίνη είνε το προϊόν αυτού, επειδή δε το εμπόριον της ύλης ταύτης ενίστετο εν Ελευσίνι δια την θάλασσαν, οι κάτοικοι των Ελευθερών, ήτοι του Πετρογερακίου, κατέβησαν και κατώκισαν τα Κοντούρεα διὰ να έχωσι πλησιεστέραν την Ελευσίνα διὰ το εμπόριον της ρητίνης και του ελαίου. Ο λαός ούτος ήτον προ της Επαναστάσεως κατά διαταγήν της Τουρκικής εξουσίας φύλακες των στενών της Μεγαρίδος, και εν τη Επαναστά-

8 ● ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΑ

ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ μας

Ο ΔΗΜΟΦΩΝ
Ιανουάριος-Φεβρουάριος-μάρτιος 2011

σει εμειναν ιδιόρρυθμοι και μη συσσωματωμένοι μετά των λοιπών κατοίκων της Αττικής, έδειξαν δε κατά τον υπέρ ελευθερίας αγώνα ηρωϊκά, και επολέμησαν τον εχθρόν τοσούτον ώστε κατατάσσονται παρά πάντων εις την τάξιν των ανδρεών. Ήδη καταβάντες εκ των ακοντουρέων, κατώκησαν οι μεν εις Μάνδραν, ούτω κληθείσαν δια την θέσιν, διότι κείται εν μέσω βουνών ως περιβούνος, οι δε εις Μαγούλαν, ήτις είνε η παλαιά Ακέρνα. Κέρνα δε κει Αττικώς Ακέρνα λέγονται αι εξοχαί της ράχεως, και υπό τοιούτων σχήμα κείται η Μαγούλα, άλλοι δε εις Ελευσίνα δια το εύπορον της θαλάσσης. Ο λαός ούτος μετά χειρόν θέλει χάσει το όνομα Κουντουριώτης, ως έχασε πρότερον το "Ελευθερείς". Τω όντι ο λαός ούτος είχε το όνομα ως και το πράγμα. Διέπρεψαν εν τη παλιγγενεσία πολλοί πολεμικοί εν οίς ο Ιωνίνης Κοντούλης, Γαπά Χρήστος Κρικούκης, Δημήτριος Κρικούκης, Αναστάσιος Μουρίκης, Παναγιώτης Χατζή Μελέτης, Δάσκοι, Χρήστος Διούλης, Ρουτουμης, Δέρβας, Κολιμάδης, ο αποθανόν εν Κρήτη μαχόμενος, αφού επέφερε φθοράν μεγάλην κατά των εχθρών. Βερούτης, οι αδελφοί Νικόλας και Αναγνώστης Νίκα, Ρώκες, και ο Παπαθανάσιος, και άλλοι. Μεταξύ δε τούτων ο μεγάλην επιφροήν έχων εν τω λαώ ήταν ο Χατζή Μελέτης λεγόμενος ανήρ Πολιτικός και ευκατάστατος.

Η πρόνοια του Υψίστου εκ των πλευρών των Ελευθερών εκ γης Αττικής εζωαγόνησε την ένδοξον αδελφότητα, τους ιστορικούς Κουντουριώτας Λάζαρον και Γεώργιον. Τούτων γαρ ο Πάππας ελθών εκ Κουντούρων εις Ύδραν, εναπέθηκεν ως εις αγαθήν γην, τον σπόρον τον καλόν, τον βαστήσαντα τον καρπόν της δόξης.

Για τους παραπάνω λόγους τα μέλη της επιφανούς οικογένειας Κουντουριώτων είναι συμπατριώτες μας, για τους οποίους πρέπει να είμαστε διπλά υπερήφανοι ως Έλληνες και ως Κουντουριώτες - Μανδραίοι.

Βιβλιογραφία

"Μεγάλη Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια" Π. Δρανδάκη
"Πρακτικά Β' Συμποσίου Ιστορίας - Λαογραφίας Αττικής"

"Νικόλαος Ρόκας ή Ζερβονικόλας ή Καλμάδης"

Εγεννήθη περί το 1780 στα Κούντουρα. Επειδή ήτο αριστερόχειρ και εύσωμος οι συμπατριώτες του αρβανιτόφωνοι του έδωσαν τα προσωνύμια "Κολ-ζέρβα" και "Κολ-μάδη" (Κολ = Νικόλαος, μάδη = μεγάλος, ζερβός - ζέρβας - αριστερόχειρ). Αργότερα οι Κρήτες συμπολεμιστές του τον ονόμασαν ζερβονικόλα και έτσι αποθανατίσθηκε για τα ηρωϊκά κατωρθώματά του κατά των Τούρκων.

Περί το 1790 σε ηλικία περίπου δέκα ετών αιχμαλωτίσθηκε υπό των Τούρκων (παιδομάζωμα) και μεταφέρθηκε στην Κωνσταντινούπολη, ονομασθείς παρ' αυτών Ντα Μουσταφά ένεκεν του ατίθασου χαρακτήρος του.

Έχοντας πάντα συνειδήση της κατάγωγής του και διαπνεόμενος από αδιάλλακτο μίσος κατά των Τούρκων απ' ήλθεν στην Μ. Ασία ένθα διέπρεψε μεταξύ των εκεί Κλεφτών, πολλοί των οποίων ήσαν Κρήτες, μετά των οποίων συνδεθείς κατήλθε στην Κρήτη με την έναρξη της Επαναστάσεως του 1821 και συμμετέσχε στις πρώτες μάχες εκεί, κατά τις οποίες θαυμάσθηκε για την ανδρεία του.

Εκ Κρήτης ήλθε στην Πελοπόννησο όπου συμμετέσχε σε διάφορες μάχες Ναύπλιο κλπ, στις αρχές δε του 1822 επανήλθε στην Κρήτη όπου ανέλαβε την αρχηγία του εξ εθελοντών Μικρασιατών σώματος του φονευθέντος Ποντείου ήρωα Αλεξίου Μαυροθαλασσίτου.

Διοικώντας αυτό το σώμα συμμετέσχε σε επιχειρήσεις κατά των Τούρκων στις επαρχίες Μυλοποτάμου, Μαλεβιζίου, Μιραμπέλου, Λασιθίου και Ιεράπετρας. Κατά την έφοδο εναντίον του φρουρίου Ιεράπετρας ανέβηκε ξιφήρης επί των τειχών αυτού φονεύσας πέντε Τούρκους.

Η Κρητική Κυβέρνηση τον διώρισε (Σεπ. 1822) για την οξιάν του γενικό αρχηγό των ανατολικών επαρχιών της Κρήτης, με τον ανώτατο βαθμό του πεντακοσιάρχου. Ούτος έδεχθη τον βαθμό όχι όμως την θέση, για να μη δυσαρεστήσει τους άλλους αρχηγούς και κυρίως τους Κρήτες, μετά των οποίων συνεργάζοταν με σύμπνοια.

Κατά τον Ιανουάριο του 1823 ασθενήσας απέθανε και ετάφη στη Νεάπολη της Μιραμπέλου. Ο θάνατός του χαιρετίσθηκε από τους Τούρκους δια πυροβολισμών, όταν δε βραδύτερον εισήλθαν στη Νεάπολη ανέσκαψαν τον τάφον του και έρριψαν στους σκύλους το πτώμα αυτού.

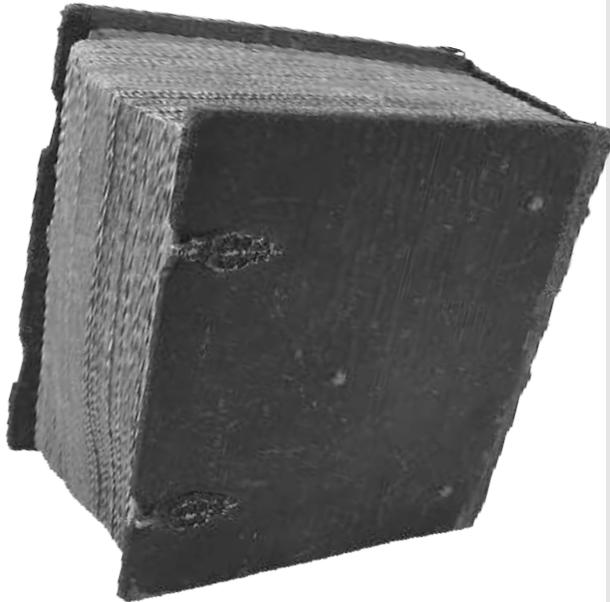
Οι Κρήτες προς τιμήν του Ζερβονικόλα έστησαν αναμνηστική πλάκα αρχικά και αργότερα προτομή του στην πλατεία Νεαπόλεως.

Η Μάνδρα ετίμησε τον Ζερβονικόλα με την ονοματοδοσία πλατείας και μερίμνησε για την μετακομιδή των οστών από την Νεάπολη Κρήτης στη γενέτειρά του Μάνδρα, όπως αρμόζει στους νεκρούς ήρωες, σύμφωνα με τις θρησκευτικές μας πεποιθήσεις, τα έθιμα και τις παραδόσεις.

Λεπτομέρειες για την ιστορία, την δράση, τους μύθους και τα παραδοσιακά περί αυτού άσματα θα βρει ο αναγνώστης στο βιβλίο του Χρήστου Στάμου με τίτλο "Κουντουριώτης Στρατηγός Νικ. Ρόκας ή Ζερβονικόλας".

Βιβλιογραφία

"Μεγάλη Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια" Π. Δρανδάκη
"Ο Κουντουριώτης Στρατηγός Νικ. Ρόκας ή Ζερβονικόλας"

● Συνεχίζεται...

“Λόγια που τα παίρνει ο άνεμος”

Σωπάστε κι απόψε θα μιλήσει ο αγέρας
σωπάστε κι απόψε ιστορία θα πει
αγροκήστε τους ήχους που σέρνει ο αιθέρας
σωπάστε κι απόψε θα σωπάσει η σιωπή.

Σαν τώρα θυμάμαι την οικεία φιγούρα
του πιανίστα εκείνου στο μονόπατο σπίτι
που ζούσε μονάχος συντροφιά με μια Μουσά
κι ένα αρμόνιο ν' απαντέχει την θλύψη.

Πατούσε τα πλήκτρα χωρίς αρμονία
σκυφτός, σιωπηλός, μ' αδειανό, βουβό βλέμμα
η κάτωχρη όψη του γεμάτη ειρωνεία
να βάψει υποσχότανε την γη πηχτό, μπλάβο αίμα.

Ανθρώπους δεν έβλεπε κλεισμένος στο δώμα
τις νύχτες περνοδιάβαινε σκοτεινά καλντερίμια
στην μποτίλια που κράταγε κενή δίχως πώμα
να γεμίσει ορκιζότανε τον κόσμο συντρίμμια.

Θα 'ταν θαρρώ μια υγρή, μουντή Πέμπτη
όταν μ' απόκοσμη θλιβερή μελωδία
παραβίασε άσπλαχνα την γαλήνια ρέμβη
και συθέμελα έσεισε την μικρή πολιτεία.

Μιλούσε μ' απόκρυφα δυσνόητα λόγια
με λέξεις κακόχηρες χωρίς συνειρμό
κι οι νότες παράφωνες βρυχώνταν απαίσια
σκορπώντας ολόγυρα έναν φριχτό συριγμό.

Μιλούσε γι' ανθρώπους σκυφτούς, σιωπηλούς
μ' αδειανό, βουβό βλέμμα - ασθενής ο σφυγμός-
για πλάσματα ανήξερα στης ζωής τους αχούς
σαν σκέλεθρα τάφων λουσμένα με φως.

Λες κι η φύση εννόησε του θανάτου τον ρόγχο
σκιαγμένη αντάριασε ξερνώντας φωτιά
ουρλιάζωντας του 'πλεξε επικηδειο λόγο
και μ' αίμα τον έρανε αντί για φιλιά.

Πάνε χρόνια από τότε στους δρυμούς και τα όρη
και τα βήματα μ' έφεραν κατ' αυτή την γωνιά
τυχαία προσπέρασα το μονόπατο σπίτι
ένα φάντασμα γνώριμο μου στοιχειώνει τ' αυτιά.

Πατάει τα πλήκτρα χωρίς αρμονία
σκυφτό, σιωπηλό μ' αδειανό, βουβό βλέμμα
η κάτωχρη όψη του γεμάτη ειρωνεία
να βάψει υπόσχεται την γη πηχτό, μπλάβο αίμα.

● Θεωνάς Χαρατσής

Σχόλια του ποιήματος

Το “Λόγια που τα παίρνει ο άνεμος” είναι ένα ποίημα στο οποίο αποδίδονται ανθρωπομορφικά στοιχεία σε διάφορα κομμάτια της φύσης και στην ίδια την φύση αυτούσια. Και πρώτα - πρώτα ο άνεμος: μπορούμε να τον φανταστούμε σαν έναν γέρο με άσπρα μαλλιά και γένια ο οποίος υποκινεί και παρακινεί τους αναγγόστες να κάνουν ησυχία για να τους διηγηθεί, ένα βουερό βράδυ γύρω από το τζάκι, μια ιστορία μοναξιάς και μελαγχολίας. Η ιστορία αναφέρεται αόριστα σε κάποιον πιανίστα ο οποίος ζει αποκομένος από τον υπόλοιπο κόσμο και γεμάτος οργή για την μοίρα του. Μέσα από τα λόγια του “να γεμίσει ορκιζότανε τον κόσμο συντρίμμια” εκφράζεται η ενδόμυχη επιθυμία του να γίνουν τα πάντα γύρω του στάχτη και μπούλμπερη κάτι που θα αντιπροσώπευε τον ψυχικό του κόσμο ο οποίος έχει γκρεμιστεί ανεπανόρθωτα. Αυτό όμως δεν γίνεται, οπότε φτάνει η στιγμή του θανάτου του ήρωα της ιστορίας ο οποίος πάνω στον επιθανάτιο ρόγχο του συνθέτει και το μοναδικό του άσμα. Το άσμα αυτό όμως διακρίνεται περισσότερο για τις κακοφωνίες του παρά για την εύρυθμη μελωδία του και ξεσηκώνει την οργή της φύσης η οποία έρχεται να συντροφέψει τον πιανίστα τις τελευταίες στιγμές της ζωής του. Εν τέλει (και έτσι κλείνει η ιστορία) μένει μονάχα το φάντασμα του πιανίστα το οποίο στοιχειώνει το εγκαταλελειμμένο πλέον σπίτι και το οποίο συνεχίζει να εκτοξεύει τις απειλές του οι οποίες δεν είναι τίποτα άλλο παρά “λόγια που τα παίρνει ο άνεμος”.

Σχολή γονέων στο Δήμο Μάνδρας-Ειδυλλίας.

Ενημερώνουμε όλους τους/τις ενδιαφερόμενους/ες ότι η Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων ίδρυσε και θέτει σε λειτουργία σε όλους τους νομούς της χώρας **Σχολές Γονέων**. Στο πλαίσιο των Σχολών Γονέων, αναπτύσσονται 7 εκπαιδευτικά προγράμματα. Η λειτουργία του έργου υποστηρίζεται από το **Ινστιτούτο Διαφρούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Ι.Δ.ΕΚ.Ε.)** της **Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης (Γ.Γ.Δ.Β.Μ.)**.

Το εν λόγω έργο εντάσσεται στο Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση) του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων με τίτλο Πράξεων "Σχολές Γονέων ΑΠ7, ΑΠ8 και ΑΠ9" και συγχρηματοδοτείται από το Ε.Κ.Τ. (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και το Ελληνικό Δημόσιο.

Σκοπός του έργου των Σχολών Γονέων είναι η στήριξη των γονέων, ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν με επιτυχία στο σύνθετο και δύσκολο ρόλο τους όπως αυτός διαμορφώνεται στις σύγχρονες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες. Το έργο θα προσφέρει στους γονείς και στο οικογενειακό και σχολικό περιβάλλον γνώσεις και ευκαιρίες για προβληματισμό.

Αναλυτικότερα το έργο στοχεύει στο να :

- Βελτιωθεί η επικοινωνία στην οικογένεια
- Προσαχθούν οι γνώσεις των γονέων σχετικά με τις ψυχικές, κοινωνικές, πνευματικές και άλλες ανάγκες των παιδών σε κάθε στάδιο ανάπτυξης τους
- Αναπτυχθούν δεξιότητες για την έγκαιρη διάγνωση και αντιμετώπιση δύσκολων συμπεριφορών των παιδιών τους
- Ενθαρρυνθεί η συμμετοχή των γονέων στις σχολικές δραστηριότητες και να υποστηριχθεί συνεργασία τους με τους/τις εκπαιδευτικούς
- Αποκτηθούν συγκεκριμένες ικανότητες προκειμένου οι γονείς να μπορούν να βοηθήσουν τα παιδιά τους να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις του νηπιαγωγείου, δημοτικού, γυμνασίου και λυκείου
- Ενημερωθούν οι γονείς σε θέματα υγείας των ίδιων και των παιδιών τους
- Ενημερωθούν οι γονείς για τους τρόπους σεξουαλικής διαπαίδαγωγησης ανάλογα με την ηλικία των παιδιών τους
- Γίνει κατανοητή η θέση των ατόμων τρίτης ηλικίας στην κοινωνία, την οικογένεια και τα κοινά
- Γίνει ενημέρωση των γονέων για τους τρόπους προφύλαξης των παιδιών από την χρήση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών και να προταθούν τρόποι παιδαγωγικής και λελογισμένης χρήσης τους
- Βελτιωθεί η διαχείριση του οικογενειακού προγραμματισμού
- Παρασχεθεί συμβουλευτική υποστήριξη και αγωγή υγείας στις οικογένειες των ευάλωτων κοινωνικά ομάδων
- Ενημερωθούν και να υποστηριχθούν ψυχολογικά γονείς ατόμων με ειδικές ανάγκες

Τα προγράμματα που παρέχονται στις **Σχολές Γονέων** είναι τα εξής:

- I. Η οικογένεια στην σύγχρονη εποχή, διάρκειας 50 ωρών
- II. Διαφυλικές σχέσεις, διάρκειας 25 ωρών
- III. Ανάπτυξη στην Τρίτη ηλικία, διάρκειας 25 ωρών
- IV. Συνεργασία εκπαιδευτικών-οικογένειας, διάρκειας 25 ωρών
- V. Ψυχολογική υποστήριξη και αγωγή υγείας ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, διάρκειας 25 ωρών
- VI. Συμβουλευτική γονέων Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες, διάρκειας 50 ωρών
- VII. Στερεότυπα και διακρίσεις στην οικογένεια, διάρκειας 25 ωρών

Η εκπαιδευτική διαδικασία έχει ως στόχο την ενεργό συμμετοχή των εκπαιδευομένων, σύμφωνα με τις αρχές εκπαίδευσης ενηλίκων (θεωρητικό μέρος, συζήτηση/ανταλλαγή απόψεων και βιωματικές ασκήσεις) και παρέχεται από εξειδικευμένους επιστήμονες.

Οι βασικές θεματικές ενότητες που αναπτύσσονται στα τμήματα των παραπάνω προγραμμάτων είναι:

- Δομή και λειτουργία της ελληνικής οικογένειας
- Προσαρμογή του παιδιού στο σχολείο
- Υγεία και ασφάλεια στο χώρο της οικίας, του σχολείου και χώρων παιδικής αναψυχής.
- Εξάρτηση από καπνό, αλκοόλ, ναρκωτικά
- Οδική συμπεριφορά και ασφάλεια
- Θέματα διατροφής
- Σημασία της σωματικής άσκησης
- Υγεία και ασφάλεια στο χώρο εργασίας
- Σεξουαλική Αγωγή
- Τρίτη ηλικία και οικογένεια
- Διαχείριση ελεύθερου χρόνου
- Χρήση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών
- Επαγγελματικός Προσανατολισμός
- Κατανάλωση και Διαφήμιση
- Οικογενειακός Προϋπολογισμός
- Συνεργασία εκπαιδευτικού-γονέων- παιδιού
- Εκπαιδευτικοί, οικογένεια και διάγνωση κλίσεων
- Προώθηση της ισότητας των φύλων
- Προβλήματα συμπεριφοράς μαθητών/τριών
- Συνεργασία γονέων-μεταναστών
- Ψυχολογική Υποστήριξη
- Αγωγή Υγείας
- Συμβουλευτική Γονέων Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες
- Στερεότυπα και διακρίσεις στην οικογένεια

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε γονείς παιδιών όλων των ηλικιών, κάθε εθνικής προέλευσης, ηλικίας και μόρφωσης, σε μελλοντικούς γονείς, γονείς ατόμων με ειδικές ανάγκες, εκπαιδευτικούς, ενήλικες τρίτης ηλικίας, ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.

Για την ένταξη των ενδιαφερομένων στα τμήματα Σχολών Γονέων απαιτείται η συμπλήρωση σχετικής αίτησης. Τα τμήματα τίθενται σε λειτουργία με την εγγραφή 18-20 ατόμων.

Για πληροφορίες και εγγραφές απευθυνθείτε στον αρμόδιο αντιδήμαρχο κ. Πλούμπη Κωνσταντίνο 210 5555745, 6942577552. ●

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΜΑΝΔΡΑΣ- ΕΙΔΥΛΛΙΑΣ
ΔΡΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

από την πόλη μας

Επιστολή Δημάρχου για την Απογραφή

Aγαπητοί συνδημότες και συνδημότισσες,
Από την 1η Ιανουαρίου που ανέλαβα τη
θέση ευθύνης του Δημάρχου του νέου Δή-
μου Μάνδρας- Ειδυλλίας οι συνεργάτες
μου και εγώ εργαζόμαστε σκληρά για να
οικοδομήσουμε έναν ισχυρό και αποτελεσματικό
Δήμο που να ανταποκρίνεται στις προσδοκίες της
Μάνδρας, των Βιλίων, των Ερυθρών και της Οινόης.

Σημαντικός σταθμός σε αυτή τη διαδρομή είναι η
Απογραφή Πληθυσμού - Κατοικιών που πραγματο-
ποιεί η Ελληνική Στατιστική Αρχή από τις 30 Μαρ-
τίου μέχρι τις 13 Απριλίου. Η απογραφή γίνεται κάθε
δέκα χρόνια και μεταξύ άλλων έχει στόχο τη συλ-
λογή στοιχείων για τη χάραξη οικονομικής και κοι-
νωνικής πολιτικής σε κάθε επίπεδο (ευρωπαϊκό, εθ-
νικό, περιφερειακό, τοπικό), καθώς και την κατανο-
μή των κρατικών επιχορηγήσεων προς τους Δήμους.
Η απογραφή είναι λοιπόν σημαντική για το Δήμο
μας για τρεις λόγους:

Πρώτον τα αποτελέσματα της απογραφής θα μας
βοηθήσουν ως Δημοτική Αρχή να χαράξουμε τις
δημοτικές μας πολιτικές με δικαιοσύνη και αξιολο-
γώντας τα ιδιαίτερα πληθυσμιακά χαρακτηριστικά
κάθε Δημοτικής Ενότητας.

Δεύτερον όσο μεγαλύτερος είναι ο πληθυσμός
του Δήμου μας, τόσο ισχυρότερες θα είναι οι διεκ-
δικήσεις μας -εν μέσω οικονομικής κρίσης- έναντι
της Κυβέρνησης και της Περιφέρειας Αττικής για
την υλοποίηση αναπτυξιακών έργων πνοής στην πε-
ριοχή μας.

Τρίτον με βάση τα αποτελέσματα της απογραφής
ο Δήμος μας επιχορηγείται από το κράτος με τους
Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (Κ.Α.Π.) και τη Συλ-
λογική Απόφαση Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Σ.Α.Τ.Α.).
Άρα όσοι περισσότεροι απογραφούμε στο Δήμο
μας, τόσο μεγαλύτεροι θα είναι οι πόροι που θα
αντλούμε την επόμενη δεκαετία, και συνεπώς τόσο
περισσότερα τα έργα που μπορούμε να υλοποιή-
σουμε ως Δήμος, αλλά και οι υπηρεσίες που θα
μπορούμε να παρέχουμε στον πολίτη.

Γ' αυτούς τους λόγους σας ζητώ να απογραφείτε
στο Δήμο μας και να παρακινήσετε τους γείτονες,
συγγενείς και φίλους σας να κάνουν το ίδιο. Με αυ-
τό τον τρόπο θα δώσουμε δύναμη στο Δήμο μας
βελτιώνοντας την ποιότητα ζωής μας. Για περισσότερες
πληροφορίες επιστεφθείτε το δικτυακό τόπο
του δήμου μας www.mandras-eidyllias.gr. ●

Με εκτίμηση, ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΡΙΚΟΣ
ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΜΑΝΔΡΑΣ- ΕΙΔΥΛΛΙΑΣ

Ευώνυμο
καφέ - ποτό

Β. Λάσκου 4 Μάνδρα, Τηλ: 210 5556328

σχολή οδηγών

- Ερασιτεχνικά
- Μοτοσυκλέτες A1-A
- Επεκτάσεις E-Δ-ΓΕ
- Αναθεωρήσεις
- Κοινωνικά
- Κάρτα ταξί
- Διεκπεραιώσεις
- Μεταβιβάσεις

Ιωάννης Δεδεηλίας

Ηρ. Πολυτεχνείου 68 - Ελευσίνα
Τηλ. 210.5540712, Κιν. 6937.028.930

Βασίλης Ρεντούμης
Παπαδιαμάντη 1 & 25ης Μαρτίου, Μάνδρα
Τηλ. 210.55.58.020, Κιν. 6944.626.637

ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Ηρ.Πολυτεχνείου 186, Ελευσίνα, Τηλ. 2105546914

Βιβλία
Αναλώσιμα Η/Υ
Είδη σάσιμων
Σφραγίδες
Φωτοτυπίες
Σχολικά είδη

I. ΗΛΙΑΣ - A. ΔΕΔΕΗΛΙΑ
Εθν. Αντιστάσεως 55 - Ελευσίνα, Τηλ./Fax: 210.5562202
e-mail: bibliopolio.gnosi@gmail.com, www.gnosi.gr

ΤΕΧΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΛΕΝΗ ΚΟΡΟΒΕΣΗ

Μηχανικός

ΜΕΛΕΤΕΣ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ
ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΑΔΕΙΕΣ
ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΑ - ΕΡΓΑ

Βασ. Λούκα 14, Μάνδρα
Τηλ: 210.55.50.160

Σωτήριος Χ. Τσαντίλας
Πτυχιούχος Εθνικού Καποδιστριακού
Πανεπιστημίου Αθηνών

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ

κινητό: 697 33 09 832

Στο παρόν άρθρο θα επιχειρήσω να συσχετίσω δύο πολύ σημαντικές και δημοφιλείς διαχρονικά έννοιες, την παιδεία και την ευτυχία. Θα υποστηρίξω ότι οι δημοφιλείς διαφόρων στοχαστών, ότι σχετίζονται μεταξύ τους, ότι κατακτώντας την πρώτη, εξασφαλίζουμε τη δεύτερη. Πρόκειται για σχέση που έχει επισημανθεί από τους αρχαίους κιόλας φιλοσόφους, ωστόσο πάντα υπάρχει λόγος να την τονίζουμε, να την προβάλλουμε, ιδιαίτερα στις μέρες μας που η επιδιώξη της μόρφωσης έχει δυστυχώς προσλάβει στη συνείδηση των περισσοτέρων και κυρίως των νεότερων γενιών έναν εντελώς διαφορετικό χαρακτήρα. Ο ανταγωνισμός στον οποίο βασίζεται το σύστημα εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και ο οποίος επικρατεί πολύ εντονότερα στην αγορά εργασίας έχει σκιάσει τη χαρά της αναζήτησης της μόρφωσης. Οι νέοι συνήθως διαβάζουν και μαθαίνουν, επιδιώκοντας την εξαργύρωση των συγκεκριμένων γνώσεων και δεξιοτήτων που επιχειρούν να κατακτήσουν, δηλαδή την εισαγωγή τους σε κάποια σχολή και την επαγγελματική τους αποκατάσταση. Όταν θεωρήσουν ακατόρθωτες αυτές τις επιδιώξεις τους, συνήθως χάνουν αυτόματα το ενδιαφέρον της μόρφωσης.

Προκειμένου να υποβάλλουμε αυτή τη σχέση παιδείας και ευτυχίας, θα παραθέσουμε επίσης αρκετά αποσπάσματα λογοτεχνικών κειμένων, καθώς είναι τεράστια η παιδαγωγική τους δύναμη, που οφείλεται στην απόλαυση που μας προσφέρουν. Πολύ ευδιάκριτα προκύπτει αυτή η λειτουργία της λογοτεχνίας στο παρακάτω απόσπασμα από το μυθιστόρημα του Καζαντζάκη “Βίος και πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά”:

Ο Ζορμπάς έζυσε το κεφάλι του:

-Είμαι ξεροκέφαλος είπε, εύκολα δεν μπαίνω στο νόημα...

Ε μωρέ αφεντικό, και να μπορούσες αυτά που λες να τα χόρευες να τα καταλάβω! Ή να μπορούσες αφεντικό, όλα αυτά να μου τα πεις σαν παραμύθι (σ. 283).

Ας ξεκινήσουμε την προσέγγιση των δύο εννοιών με το ερώτημα: **Ποιοι παράγοντες συμβάλλουν στην παιδεία, στην ανάπτυξη της προσωπικότητας, στην πνευματική καλλιέργεια ενός ατόμου;**

Το βέβαιο είναι ότι η παιδεία δεν ξεκινά και πολύ περισσότερο δεν τελειώνει με το σχολείο. Δεν εξαντλείται στα ιδρύματα όπου παρέχεται οργανωμένα η εκπαίδευση. Η οικογένεια, το κοινωνικό περιβάλλον, οποιοδήποτε πεδίο δράσης στο οποίο αποκομίζουμε εμπειρίες, συμβάλλει στην παιδεία μας, στη διαμόρφωση της προσωπικότητάς μας. Ακόμη και τα έργα τέχνης, ενδεικτικά επικεντρώνομai στα λογοτεχνικά κείμενα, που επιτρέπουν την ταύτιση

του αναγνώστη με τους αφηγηματικούς ήρωες και έτσι του προσφέρουν κι εκείνα εμπειρίες κοινωνικές και ψυχικές, συνιστούν ένα πολύ σημαντικό πλαίσιο μόρφωσης. Ιδιαίτερη μνεία ωστόσο για τη συμβολή του στην παιδεία του ατόμου, αξίζει να κάνουμε στο φυσικό κόσμο. Ας σκεφτούμε την αισθητική ποιότητα των δημοτικών μας τραγουδιών, την αξεπέραστη, διεθνώς αναγνωρισμένη λογοτεχνική τους αξία, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι οι δημιουργοί τους ήταν άνθρωποι αναλφάβητοι. Είχαν όμως τη δυνατότητα της διαρκούς επαφής με τη φύση, είχαν το χρόνο να την παρατηρήσουν, ζούσαν στους δικούς της ρυθμούς.

Η επίδραση του φυσικού κόσμου στον ανθρώπινο ψυχισμό διαφαίνεται στο παρακάτω απόσπασμα από την Αιολική Γη του Βενέζη¹, όπου ο μικρός ήρωας, οδηγούμενος πρόσφυγας από τη Μικρασία στην Ελλάδα, αναπολεί τη ζωή του στη μικρασιατική ύπαιθρο, τις εμπειρίες που αποκόμισε ζώντας τα πρώτα παιδικά του χρόνια μέσα στη φύση, και συνειδητοποιεί ότι αυτές θα τον συνοδεύουν πάντα, θα τον στηρίζουν και θα τον παρηγορούν στα δύσκολα χρόνια που έπονται:

Άρτεμη, εσύ κι εγώ δε θα μαστε Άρτεμη, στην ξένη χώρα έρημοι. Από δω και πέρα σ' όλες τις μέρες, ως την άκρη του τέλους, δε θα μαστε έρημοι... (σ.308).

Στον πρωταρχικό και καταλυτικό ρόλο της φύσης στην παιδεία του ατόμου αναφέρεται και το εξής ποίημα του Καρυωτάκη:

Είκοσι χρόνια παζοντας
Αντί χαρτιά βιβλία,
Είκοσι χρόνια παζοντας,
Έχασα τη ζωή.
Φτωχός τώρα ξαπλώνομαι,
Μιαν εύκολη σοφία
Ν' ακούσω εδώ που πλάτανος
Γέρος μου τη θροεί.

Το παραπάνω ποίημα μας εισάγει στο αποτέλεσμα της παιδείας, που ασφαλώς είναι η σοφία. **Τι εννοούμε όμως με τη λέξη “σοφία”;** Ποιον άνθρωπο θα θεωρούσαμε σοφό; Ποιο στοιχείο της ανθρώπινης προσωπικότητας θα κρινόταν ως η βασικότερη προϋπόθεση για να προσδώσουμε σε κάποιον αυτόν το χαρακτηρισμό;

Αν επιδιώξουμε να προσδιορίσουμε τη λέξη σοφία, χρησιμοποιώντας μία μόνο λέξη, αυτή οπωσδήποτε δεν θα μπορούσε να ήταν άλλη από τη λέξη “**αυτογνωσία**”. Σημειώνει ο Παπανούτσος στο έργο του “Τα μέτρα της εποχής μας”²:

“Ο άνθρωπος είναι όχι μόνο αυτός που έγινε αλλά και εκείνος που επιθύμησε, ονειρεύτηκε, έλπισε να γίνει και δεν έγινε... Στην προσωπική του ταυτότητα θα έπρεπε να αντιπροσωπευθεί και αυτός ο δυνητικός και απραγματοποίητος εαυτός του. Ιδού ένα νέο πρόβλημα. Το πρόβλημα της αυτογνωσίας” (σ. 209). Και ο Έριχ Φρούμ στο βιβλίο “Ο φόβος μπροστά στην ελευθερία”³ επισημαίνει: “Η ταυτότητα του ατόμου αποτελεί σπουδαίο πρόβλημα της σύγχρονης φιλοσοφίας” (σ. 281).

Στο ποίημα του Ναζίμ Χικμέτ “Πανσέληνος”, από το οποίο παραθέτουμε τους πρώτους στίχους, η φύση λειτουργεί ως καθρέφτης της ψυχής των ανθρώπων, όπου προβάλλονται οι σκέψεις και οι επιθυμίες τους. Τα πρόσωπα του ποιήματος, ερμηνεύοντας τα φυσικά στοιχεία με βάση τις ανάγκες τους και τις προ-

¹ Εκδ. Ελένης Ν. Καζαντζάκη, Αθήνα, χ.χ. • ² Εκδ. Εστία, χ.χ. • ³ Εκδ. Φιλιππότη, χ.χ. • ⁴ Εκδ. Μπουκουμάνη, Αθήνα, 1971

από την Ελένη Α. Ηλία

η σχέση παιδείας και ευτυχίας

σωπικές τους επιλογές και στάσεις ζωής, εκφράζουν τον εαυτό τους. Ο αναγνώστης παρακολουθώντας τις διαφορετικές προσεγγίσεις τους, οδεύει προς την αυτογνωσία του.

*Την Πανσέληνο είδε στο Παρίσι ο θεονήστικος αλήτης
Κι είπε: Απόψε το φεγγάρι μοιάζει σα χύτρα
Με τον πάτο καλογανωμένο.*

*Πανσέληνος. Στο Φατήχ την είδε ένας νυχτοκλέφτης
Και, απόψε, είπε, με παράθυρο μοιάζει το φεγγάρι
Που έμεινεν ανοιχτό τη νύχτα.*

*Ένας ιρλανδός πόλισμαν την πανσέληνο είδε
Και, με κλεφτοφάναρο, είπε, μοιάζει απόψε το φεγγάρι
Κάποιου, που έδεσε σκάλα για ν' ανεβεί στον ουρανό
Να κλέψει το χρυσάφι των άστρων.*

Ο Σαρτρ στο βιβλίο του “Ο Υπαρξισμός” είναι ένας ανθρωπισμός⁵ τονίζει την αναγκαιότητα και ταυτόχρονα τη δυσκολία της γνώσης του εαυτού μας, γράφοντας χαρακτηριστικά: “Πρέπει ο άνθρωπος να ξαναβρεί τον εαυτό του και να πειστεί ότι τίποτα δεν μπορεί να τον σώσει από τον εαυτό του” (σ. 88). Στην ίδια κατεύθυνση κινείται και ο νομπελίστας Κόνραντ Λόρεντς στο έργο του: “Τα 8 θανάσιμα αμαρτήματα του πολιτισμού μας”, όταν λέει ότι “όσοι ισχυρίζονται ότι ξέρουν καλά τους άλλους και τον εαυτό τους, πρέπει να είναι έτοιμοι για πολλές και σκληρές διαψεύσεις” (σ. 210). Παρατηρεί συμπληρωματικά ότι “είναι έκδηλη η ανικανότητα των σημερινών ανθρώπων να μείνουν μόνοι με τον εαυτό τους. Αποφεύγουν όλες τις ευκαιρίες για αυτοσυγκέντρωση ή στοχασμό” (σ. 65).

Στο εξαιρετικό, αλληγορικό βιβλίο του Εξυπερύ “Ο Μικρός Πρίγκιπας” εκφράζεται ακριβώς αυτή η δυνατότητα του ήρωα να ξαναβρεί τον εαυτό του, την ξεχασμένη παιδικότητά του, όταν λόγω βλάβης στο αεροπλάνο του βρίσκεται μόνος στην έρημο της Σαχάρας, κινδυνεύοντας να χάσει τη ζωή του αν δεν καταφέρει να επισκευάσει το αεροπλάνο του μέσα στο πολύ μικρό διάστημα για το οποίο επαρκεί το νερό που έχει μαζί του. Αυτές ακριβώς οι συνθήκες του κινδύνου, της περισυλλογής και της αυτοσυγκέντρωσης αποδεικνύονται ιδανικές για να ξανακερδίσει την αυτογνωσία του, που αποδίδεται με τη συνάντησή του με το πρόσωπο που αποκαλεί Μικρό Πρίγκιπα: *Το πρώτο βράδυ λοιπόν αποκοιμήθηκα πάνω στην άμμο, χίλια μίλια μακριά από κάθε κατοικημένη γη... Φαντάζεστε λοιπόν την έκπληξή μου, τα χαράματα, Όταν μία μικρή αλλόκοτη φωνή με ξύπνησε, λέγοντας:*

-Σας παρακαλώ... Ζωγράφισέ μου ένα αρνί!
Κοίταζα λοιπόν αυτήν την οπτασία γουρλώνοντας τα μάτια από κατάπληξη. Δεν πρέπει να ξεχνάτε ότι βρισκόμουν χίλια μίλια μακριά από κάθε κατοικημένη περιοχή! Κι όμως ο μικρός μου ανθρωπάκος δε μου φαινόταν να έχει χαθεί, μήτε πεθαμένος από την κούραση, μήτε πεθαμένος από την πείνα, μήτε πεθαμένος από τη δύσια, μήτε πεθαμένος από το φόβο. Δεν έδειχνε καθόλου σαν παιδί που χάθηκε μέσα στη μέση της ερήμου, χίλια μίλια μακριά από κάθε κατοικημένη περιοχή (σσ. 13-14).

Η αυτογνωσία συνίσταται στη διαρκή αναζήτηση κι ανακάλυψη του εαυτού μας, στον εντοπισμό των ορίων μας και στην αδιάκοπη υπέρβασή τους, στον αγώνα μας να διαμορφώσουμε τις αξίες μας και να παραμείνουμε συνεπείς σε αυτές κατά τις αλληλεπιδράσεις μας με τους συνανθρώπους μας, συνίσταται

στην προσπάθεια να προσαρμόσουμε κατά το δυνατόν τις συνθήκες της ζωής μας στις επιθυμίες μας με δεδομένες τις επιδράσεις των εξωτερικών, ανυπέρβλητων συχνά, δυνάμεων στη ζωή μας. Η αυτογνωσία περιλαμβάνει μια ζωή με ουσιαστικό νόημα και συνειδητό σκοπό, που έχει αφετηρία την πλήρη επίγνωση ότι είμαστε εφήμεροι, ότι ο χρόνος μας είναι πεπερασμένος. Στους παρακάτω στίχους δημοτικού τραγουδιού αποδίδεται εξαιρετικά αυτή η επίγνωση της συντομίας της ανθρώπινης ζωής μέσα από την αντίθεση της με τη διάρκεια της ύπαρξης των βουνών:

*Σαν τ' όνειρο που είδα χτες, κοντά να ξημερώσει
Έτσι είναι τούτος ο ντουνιάς, ο ψεύτικος ο κόσμος.
Σ' αυτόν τον κόσμο που μαστε άλλοι τον είχαν πρώτα
Σ' εμάς τον παραδώσανε κι άλλοι τον καρτερούνε.
Καλότυχα είναι τα βουνά ποτέ τους δε γερνάνε,
Το καλοκαίρι πράσινα και το χειμώνα χιόνι... (σ.232)⁶*

Γράφει σχετικά με την ανθρώπινη φύση ο Έριχ Φρού: “Η γνώση του θανάτου, της αρρώστιας, των γηρατειών προκαλούν το αίσθημα της ασημαντότητας μπροστά στο σύμπαν. Αν δεν συνδεθεί ο άνθρωπος με κάτι, αν η ζωή του δεν έχει κάποιο νόημα ή σκοπό, θα αισθάνεται μόριο σκόνης και θα συντρίβεται από την ασημαντότητά του” (ό.π., σ.37). Χαρακτηριστική της ανθρώπινης ανάγκης να θέτει σκοπούς στη ζωή, είναι η περίπτωση του ηλικιωμένου πατέρα που πριν από λίγο καιρό έχει χάσει το μοναχοπάδι του, στο απόσπασμα που ακολουθεί από το μυθιστόρημα “Γαλήνη” του Η. Βενέζη⁷. Ο άνθρωπος αναφέρεται στην επιλογή του να δημιουργήσει ένα νέο τριανταφυλλώνα στην άνυδρη γη που έχει εγκατασταθεί πρόσφυγας, για να δώσει κάποιο νόημα στην παραπέρα ζωή του:

-Γιατί, λέει τέλος, δεν τ' αφήνεις πια αυτό; ...
-Τη γη, του λέει, θέλοντας να πει για τη γη που
άρχισε πάλι να τη σκαλίζει για τριαντάφυλλα,
περνώντας τις ώρες της συμφοράς του, ο Δημήτρης
Βένης.

-Δεν υπάρχει πια τίποτ' άλλο, παιδί μου... Και πια δεν
υπάρχει κανείς που να πιστεύει...
Mουρμούρισε το γεροντάκι γέροντας το κεφάλι”
(232-233).

Η συγκεκριμένη έκφραση και απόδειξη της αυτογνωσίας, αυτή δηλαδή η ανθρώπινη αγωνιστικότητα και δημιουργικότητα που τροφοδοτείται από τη συνειδητοποίηση του εφήμερου της ανθρώπινης φύσης, η μετουσίωση του υπαρξιακού άγχους σε δημιουργία διαφαίνεται και στο παρακάτω απόσπασμα του Καζαντζάκη:

Είμαστε σκουληκάκια μικρά μικρά, Ζορμπά, απάνω σ' ένα φυλλαράκι γιγάντιου δέντρου. Μερικοί άνθρωποι, οι πιο ατρόμητοι, φτάνουν ως την άκρα του φύλλου. Από την άκρα αυτή σκύβουμε, με τα μάτια ανοιχτά, τα αυτιά ανοιχτά κάτω στο χάσι. Ανατριχιάζουμε. Μαντεύουμε κάτω μας το φοβερό γκρεμό... Κι έτσι σκυλιμένοι στην άβυσσο, νογούμε σύγκορμα, σύψυχα, να μας κυριεύει τρόμος. Από τη στιγμή εκείνη αρχίζει... Σταμάτησα. Ήθελα να πω: Από τη στιγμή εκείνη αρχίζει η ποίηση, μα ο Ζορμπάς δε θα καταλάβαινε και σώπασα (ό.π., σ. 276).

Ο Έριχ Φρού σημειώνει ότι “με την ενεργητική έκφραση των συναισθηματικών και πνευματικών μας δυνατοτήτων επιτυγχάνεται η ολοκλήρωση του εγώ” (ό.π., σ. 85). Διευκρινίζει δε ότι “η πιο μεγάλη δυνατή ολοκλήρωση της προσωπικότητας, η πιο μεγάλη αυ-

⁵ Εκδ. Αρσενίδη, Αθήνα, χχ. ⁶ Εκδ. Θυμάρι, Αθήνα 1979. ⁷ Εκδ. Ηριδανός, μτφρ. Στρατή Τσίρκα. ⁸ Ν. Γ. Πολίτη, Δημοτικά Τραγούδια, Αθήνα, 1998. ⁹ Εκδ. Εστία, 1971, 16^η έκδοση. ¹⁰ Εκδ. Διόπτρα, Αθήνα, 1992.

τογνωσία αποσκοπεί στη δύναμη και την ευτυχία του ατόμου” (σ. 276).

Ενα πάρα πολύ διάσημο παγκοσμίως λογοτεχνικό έργο του Ρίτσαρντ Μπαχ, με τον τίτλο Ο Γλάρος Ιωνάθαν Λίβινγκστον¹⁰, καταπιάνεται ακριβώς με τη σχέση που υπάρχει ανάμεσα στην ολοκλήρωση της προσωπικότητας και στην ευτυχία. Ο νεαρός γλάρος Ιωνάθαν έχει αφήσει τον κόσμο στον οποίο γεννήθηκε, όπου οι γλάροι “είχαν τα μάτια τους σφαλιστά στις χαρές της πτήσης και χρησιμοποιούσαν τις φτερούγες τους μόνο σαν μέσο για να βρίσκουν την τροφή τους και να μάχονται γι' αυτήν” (σ. 58), αναζητώντας τον Παράδεισο, όπως αναφέρεται αλληγορικά εδώ η ευτυχία. Ο ηλικιωμένος γλάρος που έχει αναλάβει το ρόλο του εκπαιδευτή, του εξηγεί: “Θ' αρχίσεις να πλησιάζεις τον παράδεισο, Ιωνάθαν, την στιγμή που θ' αγγίζεις την τέλεια ταχύτητα. Και τέλεια ταχύτητα δεν είναι να πετάς με χίλια μήλια την ώρα ή μ' ένα εκατομμύριο ή με την ταχύτητα του φωτός. Κι αυτό γιατί κάθε αριθμός είναι από μόνος του ένα άριο, ενώ η τελειότητα δεν έχει όρια. Τέλεια ταχύτητα, γιε μου, σημαίνει το να είσαι εκεί... Πάντα να θυμάσαι Ιωνάθαν, ότι ο Παράδεισος δεν είναι ούτε τόπος ούτε χρόνος, γιατί αυτά τα δύο είναι πράγματα που δεν έχουν κανένα νόημα” (σσ. 61, 62).

Ας επιδιώξουμε λοιπόν στο σημείο αυτό να προσδιορίσουμε την έννοια της **ευτυχίας**, όπου μας οδηγεί η παιδεία, ή με άλλα λόγια, η ολοκλήρωση της προσωπικότητάς μας, η αυτογνωσία. Η ευτυχία δεν σχετίζεται με τις ιδανικές συνθήκες διαβίωσης, γιατί τίποτα πραγματικό δεν είναι ιδανικό. Σχετίζεται με την ψυχική πληρότητα που νιώθουμε, πηγάζει από την εσωτερική μας κατάσταση, από την ικανοποίηση ότι αξιοποιούμε το σύνολο των δυνατοτήτων μας για να πραγματοποιήσουμε τις επιδιώξεις μας. Καθώς λοιπόν πρόκειται για κατάσταση ανεξάρτητη από εξωτερικούς παράγοντες, βρίσκεται κατά πολύ κάτω από τον έλεγχό μας. Ο Αριστοτέλης στο έργο του “Τα Ήθικά Νικομάχεια”¹¹, αφού καθορίζει ότι “η ευτυχία είναι ο σκοπός” (σ. 274), υποστηρίζει ότι “αποδεικνύεται ευτυχής πρό πάντων ο σοφός” (σ. 281). Για να στηρίξει τον ισχυρισμό του, επικαλείται τον Σόλωνα, ο οποίος έχει αναφέρει ότι “ευτυχείς είναι όσοι έχουν μέτρια εξωτερικά χορηγήματα” καθώς και τον Αναξαγόρα, ο οποίος “δεν θεωρεί πλούσιο ούτε πανίσχυρο τον ευτυχή” (ό. π.). Συνεπώς, κατά τον Αριστοτέλη, “Ο σοφός είναι ο πλέον αυτάρκης” (σ. 275-276) και “ο βίος ο σύμφωνος με το νου είναι ο ευτυχέστερος” (σ. 277).

Χαρακτηριστικό της αυτάρκειας και της ευτυχίας που προκαλεί η εσωτερική πληρότητα, είναι το παράδειγμα της ηρώίδας του έργου “Η Πεντάμορφη και το Τέρας” της Ζαν Μαρί Λεπρέν Ντε Μπομόν¹², που παρέμεινε ευτυχισμένη και γι' αυτό φαινόταν πεντάμορφη, ακόμα και όταν δυσκολεύτηκαν πολύ οι συνθήκες της ζωής της: “Για κοίτα τη μικρή μας αδελφή, έλεγαν οι αδερφές της. Είναι τόσο χαζή που, ενώ ζει μες στη δυστυχία, είναι ικανοποιημένη”.

Η σχέση της παιδείας με την ευτυχία, όπως προκύπτει από τα προαναφερόμενα, θα ήταν αναμφισβήτητα ισχυρότατο κίνητρο για την επιδιώξη της πρώτης. Εφόσον αποκτώντας σταδιακά την παιδεία, τη σοφία, την αυτογνωσία, οδηγούμαστε στην κατάκτηση της ευτυχίας, δεν υπάρχει τίποτα πιο σημαντικό και πιο ελπιδοφόρο από αυτό που εκφράζει το ρητό “Γηράσκω αεί διδασκόμενος”.

¹⁰ Εκδ. Ευθεία, τ. Β' • ¹² Εκδ. Ερευνητές, Αθήνα, 2005.

Αναφυλακτικό Σοκ

Tο αναφυλακτικό σοκ είναι το όνομα που δίνεται στη βαριά αλλεργική αντίδραση του σώματος. Είναι μια σοβαρή κατάσταση που μπορεί να παρουσιαστεί και να εξελιχθεί στα ευαίσθητα άτομα, μέσα σε λίγα λεπτά ή δευτερόλεπτα. Τα αίτια του αναφυλακτικού σοκ είναι:

1. Η ένεση κάποιου φαρμάκου.
2. Το τσίμπημα από κάποιο έντομο.
3. Η χώνεψη κάποιας τροφής στην οποία είναι αλλεργικό το άτομο.

Η αντίδραση προκαλεί την απελευθέρωση ορισμένων ουσιών μέσα στο αίμα, τα οποία διαστέλλουν τα αιμοφόρα αγγεία και συστέλλουν τις αεροφόρες οδούς. Η πίεση του αίματος πέφτει απότομα και η αναπνοή γίνεται δύσκολη. Το πρήξιμο του προσώπου και του λαιμού αυξάνει τον κίνδυνο της ασφυξίας. Η ποσότητα του οξυγόνου που φθάνει στα ζωτικά όργανα μειώνεται υπερβολικά. Ο πάσχων έχει άμεση ανάγκη οξυγόνου και αδρεναλίνης σε ενέσιμη μορφή. Δεν υπάρχει ιδιαίτερη αγωγή Πρώτων Βοηθειών εκτός από την βοήθεια που μπορούμε να δώσουμε στην αναπνοή και να μειωθεί το σοκ μέχρι να φτάσει εξειδικευμένη βοήθεια.

Αξιολόγηση

Μπορεί να υπάρχει:

1. Άγχος.
2. Ερυθρές κηλίδες στο δέρμα.
3. Πρήξιμο του προσώπου και του λαιμού.
4. Πρήξιμο γύρω από τα μάτια.
5. Εξασθενημένη αναπνοή, που κυμαίνεται από απλό σφίξιμο στο στήθος έως σοβαρή δυσκολία αναπνοής. Ο πάσχων μπορεί να ασθμαίνει και να αναζητά αέρα.
6. Γρήγορος σφυγμός.

Ο στόχος μας είναι:

Να κανονίσουμε την άμεση μεταφορά στο νοσοκομείο.

Διαδικασία:

1. Καλούμε ασθενοφόρο.
2. Βοηθούμε τον πάσχοντα που έχει τις αισθήσεις του να καθίσει στη θέση που τον ανακουφίζει περισσότερο και διευκολύνει την αναπνοή του.
3. Αν ο πάσχων χάσει τις αισθήσεις του, ελέγχουμε τον σφυγμό και την αγαπνοή και είμαστε έτοιμοι για επαναφορά στη ζωή αν χρειαστεί. Τον τοποθετούμε σε θέση ανάνηψης.

● Δέσποινα Κονταξή
Φυσιοθεραπεύτρια
www.physio-kontaxi.gr

& άλλα

Κρυφή Ζωή

Άκουγα προχτές με την κόρη μου το παραπάνω τραγουδάκι από τις προ Eurovision εποχές της ελληνικής ραδιοφωνίας, από τη μοναδική και θα έλεγα ανεπανάληπτη "Λιλιπούπολη". Και σκέφτηκα ότι, για να μεγαλώσεις τη σήμερον ημέρα ένα παιδί, αναγκάζεσαι, κάθε μέρα περισσότερο, να ζεις μια κρυφή ζωή. Να ανοίγεις μια όαση πολιτισμού στην έρημο της περιφρέουσας ανοησίας. Και, για του λόγου ή της ανοησίας το αληθές, λίγο πριν βάλω να παίζουν τα τραγούδια της "Λιλιπούπολης", είχα ανοιχτή την τηλεόραση: έβλεπα - σε επανάληψη! - τον Πέτρο (Κωστόπουλο) να έχει καλεσμένη τη Τζένη (Μπαλατσινού) η οποία διηγείτο πώς τον έκλεισε ένα βράδυ έχω απ' το σπίτι. Και την Αλίκη σύζυγο Πασχάλη να λέει διάφορα για τη γυναίκα-στιγμιαίο λάθος που ο Άρειος Πάγος έκρινε ότι ο Πασχάλης της είναι ο πατέρας του παιδιού της. Βλέποντας όλα αυτά θυμήθηκα τη δεκαετία του '70 και το ραδιόφωνο - τηλεόραση ακόμα δεν πολυβλέπαμε αλλά και αργότερα που είδαμε, μεχρι την έλευση της ιδιωτικής, δεν προσέβαλε τόσο βάναυσα το κοινό της - που ακούγαμε στις οικογενειακές εκδρομές στο αυτοκίνητο. Θυμήθηκα την "ηλεκτρική καρέκλα" της Μαρίας Ρεζάν, μια εκπομπή που οι γονείς μου δεν έχαναν και που κι εμένα ως παιδί με άγγιζε με έναν πολύ δικό της τρόπο, αλλά και μουσικά προγράμματα με τραγούδια Χατζιδάκι, Θεοδωράκη, που από τότε με συντροφεύουν σαν παιλιό, αγαπημένοι φύλοι. Και συνειδητοποίησα ότι τότε δεν ήταν αναγκαία αυτή η απομόνωση για μια οικογένεια, ότι έξω δεν έκανε τόση ανοησία όση σήμερα, τόση που να σε αναγκάζει να επιδίδεσαι σε μια καθημερινή λογοκρισία, σε έναν διαρκή αγώνα να κλείσεις απ' έξω όστι ασημαντότητα μπορείς και αντέχεις, προκειμένου να διατηρήσεις την προσωπική και οικογενειακή σου αξιοπρέπεια. Εγωιστικά ίσως σκεπτόμενος, ένιωσα τυχερός που μεγάλωσα σε μια ανθρώπινη εποχή, την οποία προσπαθώ όσο μπορώ να διατηρήσω σε μια κιβωτό ακουσμάτων, μηνυμάτων, ιδεών, για τα δικά μου παιδιά. Αγώνας μάταιος, αλλά που νομίζω αξίζει να δοθεί.

● http://gerasimos-memoryland.blogspot.com/2011/03/blog-post_08.html

**Ιωάννης Παρακλητικός
Παναγίας 'Άρβανιτίσσης
Βαργών Ξίογ**

Κεκλοφόρησε ο Παρακλητικός
Ιωάννης της Παναγίας της Άρβανιτίσσης Καρούν Χίου, τόν δεού-
σον άπιμελαζθηκε ο Γέρων Νεκτάριος μοναχός Άγιορείτης.
Τιμή για 10 θύσεις 3 ευρώ
Τιμή για 1 θύση 1,5 ευρώ
Σε έναν θύση 2 ευρώ
Ελάχιστη παραγγελία 5 θύσεις.

Τηλ. Παραγγελιών: 210 5982409 κ. Εναγγελίων Χιώτη

ΕΡΕΥΝΑ ΕΛΕΥΣΙΝΙΑΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Οικογένεια Καλομενίδη

κιν. 694 5547689 , τηλ. 210 5547689

e-mail: kalomenidis@otenet.gr

Με κοπιώδη και συστηματική προσπάθεια συγκεντρώνουμε τα τεύχη της παλαιάς τοπικής εφημερίδας "ΤΟ ΘΑΡΡΟΣ". Έχουμε καταφέρει να ψηφιοποιήσουμε αρκετά από τα 671 τεύχη που κυκλοφόρησαν. Ωστόσο, αναζητούμε αρκετά ακόμη τεύχη. Παρακαλείται όποιος έχει στην συλλογή του "ΘΑΡΡΟΥΣ" και θέλει να βοηθήσει στην ψηφιοποίησή τους να επικοινωνήσει μαζί μας.

Ελευσίνα - 2011

Γιάννης Καλομενίδης

ΤΑΒΕΡΝΑ

Χαγιάτι

ΟΡΜΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΚΟΡΟΠΟΥΛΗ 7 ΜΑΝΔΡΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΤΗΛ.: 210 5557007

Μιχάλης Γ. Λυκίσσας

1917 - 2010
Ο δάσκαλος από την Κέρκυρα

Γράφει ο Γιάννης Καλομενίδης

Oμιχάλης Λυκίσσας γεννήθηκε το 1917 στο μικρό προάστιο Στρατιά της Κέρκυρας. Φοίτησε στο Α' Γυμνάσιο Κερκύρας και ταυτόχρονα παρακολουθούσε μαθήματα μουσικής στη φιλαρμονική Εταιρεία "Μάντζαρος" καθώς και καλλιτεχνικά στη Καλλιτεχνική Σχολή της Κέρκυρας.

Σπούδασε στην παιδαγωγική Ακαδημία και το 1937 διορίσθηκε στην Κεφαλονιά.

Το 1938 στρατεύθηκε και φοίτησε στη Σχολή Εφέδρων Αξιωματικών Πεζικού της Σύρου. Ονομάσθηκε εφ. ανθυπολοχαγός και υπηρέτησε στον Ελληνικό Στρατό μέχρι τη 1-5-1941, όπου έγινε και η κατάρρευση του μετώπου και η κατοχή του Ελληνικού εδάφους από τους Γερμανο-ιταλούς.

Επανήλθε στη θέση του δασκάλου, αλλά λίγο μετά οι Ιταλοί τον απέλυσαν. Το Δεκέμβριο του 1943 υπηρέτησε εκ νέου στον Ελληνικό Στρατό. Συμμετείχε στην Εθνική Αντίσταση κατά τη διάρκεια της Κατοχής και μετά την απελευθέρωση στρατεύτηκε, για να απολυθεί το 1949 με το βαθμό του υπολοχαγού.

Για την προσφορά του στον Ελληνο-ιταλικό πόλεμο 1940-1941 τιμήθηκε με τον "αργυρούν σταυρό μετά ξιφών" και με μετάλλιο για τη συμμετοχή του στην Εθνική Αντίσταση.

Δίδαξε στο πρώτο δημοτικό σχολείο Ελευσίνας από το 1964 μέχρι το 1972. Στα χρόνια που ήταν στην Ελευσίνα έγραψε άρθρα για διάφορα Ελευσινιακά θέματα στις τοπικές εφημερίδες.

Έγραψε και εξέδωσε και τα βιβλία.

- 1960 Η Κέρκυρα εστία μεταβυζαντινής αγιογραφίας - σελ. 96, Αθήνα
- 1981 Το Μεταβυζαντινό θέατρο στην Κέρκυρα (1453-1720) - σελ. 12, Κέρκυρα
- 1982 Η Κέρκυρα στους αγώνες κατά των Τούρκων - σελ. 95 Αθήνα
- 1985 Κερκυραίοι Καθηγητές στην Ιόνιο Ακαδημία 1823-1865 - σελ. 31, Αθήνα
- 1986 Η Κέρκυρα εστία Αγιογραφίας - σελ. 94, Αθήνα, β' έκδοση
- 1988 Τα φρούρια της Κέρκυρας - σελ. 24, εκδ. Συλλόγου Αργυραδιτών Απτικής
- 1989 Κερκυραίοι Γιατροφιλόσοφοι και Γιατροί στην Πολιτική - σελ. 72, Αθήνα
- 1991 Παροιμίες της Κέρκυρας και των γύρω νησιών - σελ. 98, Αθήνα
- 1993 Η Ιστορία της Ιονίου Ακαδημίας - σελ. 96, εκδ. Εταιρεία Φίλων της Μεγάλης Ιδέας
- 1993 Ο ιστορικός συγγραφέας Μπάμπης Πανδής - σελ. 10, εκδ. Αθήνα
- 1995 Τα λιανοτράγουδα της Κέρκυρας - σελ. 112, εκδ. Κερκυραϊκής Ενώσεως Αθηνών
- 2001 Ο Άγιος Σπυρίδων Τρυμιθούντος ο θαυματουργός - σελ. 111, εκδ. Θεόφ. Λυκίσσα Κέρκυρα
- 2002 Τα εν Ελευσίνι Μυστήρια, σελ. 67, εκδ. Εταιρίας Φίλων της Μεγάλης Ιδέας

Έφυγε για το μεγάλο ταξίδι το 2010, οι μαθητές του και οι φίλοι του, υποσχέθηκαν δεν θα τον ξεχάσουν.
Αιωνία του η μνήμη. ●

Ο ΔΗΜΟΦΩΝ κυκλοφορεί και διανέμεται ΔΩΡΕΑΝ. Προαιρετικές εισφορές και χορηγίες στην τράπεζα ΠΕΙΡΑΙΩΣ λογ. 5170039501733.

Το περιοδικό μας μπορείτε να το βρείτε:

- Στην Μάνδρα στην Δημοτική Βιβλιοθήκη και στο ΚΑΠΗ - Στο κατάστημα ψηλικών Αναστ. Μαρούγκα, Στρ. Ρόκα
- Στο "ΕΥΩΝΥΜΟ CAFE", Β. Λάσκου 4 • Στην Ελευσίνα από το Βιβλιοπωλείο "η Γνώση" - Εθν. Αντιστάσεως 55